La Hiena Catalana

NÚMERO 303

50 cèntims

PIUS DAVÍ, en "El Fakir Bengapur" *(Fotog. Masana)*

Eulton Cursler i Lowell Brentano

El Fakir Bengapur

Espectacle americà en tres actes

Versió catalana de JOSEP M.ª PLANES

Eulfon Cursler i Lowell Brentano

El faqir Bengapur

(THE SPIDER)

Espectacle americà en tres actes

Versió catalana de
JOSEP M.ª PLANES

ESTRENAT EN EL TEATRE CATALÁ «ROMEA» EL DIA 11 DE DESEMBRE DE 1929

Bengapur	Pius Daví.
Alexandre	Pere Ventayols.
Jonh Carrington	Joaquim Viñas.
Beverly Lane	Maria Vila.
Dr. Blachtone...	Lluís Orduna.
Sra. Wimbleton	Maria Lluïsa Rodríguez.
Maloney	Antoni Strems.
Sr. Young...	Josep Vives.
Schmidt (Comissari)	Pere Cabré.
Bill...	Antoni Alarma.
Dick	Alvar Llausí.
Riley (Inspector Superior)...	Ramon Caralt.
Estelle	Margarida Espinosa.
Tommy (Benzai)	Lluís Carratalà.
Dougherty	Pere Martí.
Dr. Sterling	Antoni Carnicero.
Albert Enric Schmidt	Jaume Gascó.

Sis Agents de Policia, Un home amb carnet de club de golf, Un jove de butaques, Director d'orquestra, músics, policies, tramoistes, comparses, etc.

Direcció a càrrec de PIUS DAVÍ

És propietat. La *Sociedad de Autores Españoles* és l'encarregada del cobrament de drets de representació.
Aquesta edició correspon al número 303 de LA ESCENA CATALANA

EDICIÓ ESPECIAL PER A SERVEI DE TEATRES

■ ■ ■

ACTE PRIMER

La sala del teatre ofereix l'aspecte d'un «music-hall», destinat a varietés. Al sostre del teatre hi han penjades cordes i anelles. A cada extrem dos trepecis adornats amb garlandes. Els acomodadors entreguen al públic uns programes contenint els números que composen l'espectacle. A cada costat de l'escenari hi ha uns quadros lluminosos en els quals apareixerà oportunament el número d'ordre del programa.

Dues escales collocades a banda i banda de l'escenari posaran aquest amb comunicació amb la sala.

COMENÇA

La sala és a tota llum. Sonen els timbres i en els quadros anunciadors apareix el número 1. Correspon a la sinfonia, que l'orquestra es posa a tocar tot seguit. Acabada la sinfonia s'apaguen els llums de la sala i s'illumina la bateria. En els quadros anunciadors apareix el número 2.

S'obren les cortines i surt a executar el seu treball un número de varietés, a elecció de l'empresa. Pot ésser un equilibrista, un patinador o bé una parella de balls acrobàtics. El seu treball serà molt breu: de 3 a 5 minuts com a màxim. La decoració estarà adequada al treball que realitzin. Quan han

acabat es tanquen les cortines i en els quadros lluminosos apareix el número 3. Convé que aquest número, que pot ésser un clom musical o un ballarí, executi el seu treball davant de les cortines, per tal de poder preparar, mentrestant, l'escena pel número següent: Aquest és el número 4. La xifra sortirà en color sobre els quadros anunciadors. En el programa, en lletres grans i rodejat d'estrelles es llegirà:

«El Fakir Bengapur»

És el plat fort del programa. S'obren les cortines. L'escena ofereix l'aspecte habitual en què solen rodejar-se els artistes taumaturgs, prestigitadors, illusionistes i endevinadors del pensament. Les parets vestides de damàs, de colors suaus. En el centre del «foro» i en una alçada de 4 metres, un gran mirall. Sota del mirall, un moble de dos metres de llarg aproximadament, per un metre d'ample. És una caixa preciosa, d'istil indu, de laca, de colors vermell i or. A l'esquerra, una butaca també de laca, fent joc amb l'arcó. Al costat de la butaca, una tauleta en la qual s'arrepengen dos cèrcols, junt als cèrcols, una post eriçada de punxes brillants i acerades. Una escala de fusta, els travessers de la qual són fulles de sabre posades de tall enlaire. A la dreta de l'escena, en darrer terme, una caixa en forma d'armari, alta i estreta, de forma artística, també de laca i amb els mateixos colors dels altres mobles. Aquesta caixa estarà preparada per permetre la desaparició d'una figura. En primer terme, un «tapete» de seda roja, i al cosstat una cadira tapissada de seda negra, brodada amb dibuixos xinesos. Sobre la taula, un vel negre, rams de flors, etc.

L'orquestra executa un número qualsevol, el reflector illumina les cortines. Aquestes s'obren immediatament; dos criats vestits de frac porten un gran bastidor que va amb rodes. Un enorme cartell que ocupa tota la cara del bastidor, diu:

«El Fakir Bengapur»

Els criats surten pel cantó oposat i tornen empenyent un altre bastidor exactament igual a l'anterior. Pel «foro», per entre les cortines, el Fakir *fa la seva aparició. És un home jove, bru, fort i vigorós; vesteix elegantment de frac i al cap hi porta un turban blanc, adornat amb una joia d'esmeragdes. Avança fins la bateria i saluda cerimoniosament al públic. Dóna un pas endarrera i, aixecant els braços fa una senyal. Immediatament els cartells dels bastidors s'esbotzen per donar pas a* Estelle *i* Tommy. *Dos reflectors illuminen aquestes dues figures i la del Fakir, separadament, tancant-les cada una en un cercle lluminós. Els criats retiren ràpidament els bastidors. En aquest punt precís comença la representació de l'obra.*

Fakir (*A una indicació cessa la música.*)—Senyores, Senyors. Vaig a intentar de divertir i entretenir a vostès, fent varis experiments de màgia, prestidigitació, illusionisme i adivinació del pensament. En aquests exercicis m'acompanyen els meus dos ajudants. La senyoreta Estelle i Tommy. (*Aquests saluden.*) El meu collaborador és un «medium» excepcional, que els presentaré a vostès en el moment oportú: és el jove Alexandre. Tot pot esperar-se de la seva meravellosa sensibilitat. Aviat tindran ocasió de poder-se'n convèncer. I ara, abans de començar els meus treballs vull advertir lleialment a vostès, que jo vaig a fer tot el possible per enganyar-los. Se'n fan ben bé càrrec? Doncs endavant... Estelle... Tommy... als vostres llocs. (*De l'infern del frac treu una minúscula vareta.*) Vet aquí el meu talismà... La vareta màgica... Observin que no tinc res, que no porto res... Estelle, Tommy, els pùnys. (*Li descorden els punys deixant-li un troç de braç al descobert.*) Fixin-se en les meves mànegues... no hi ha res a dintre és a dir, si... hi han els meus braços, naturalment... els meus braços que són un esplèndid present que em va fer la meva mare... mirint-se'ls... són molt semblants, l'un a l'altre... sobretot el dret, s'hi assembla més... fixin-s'hi bé,... convé que si fixin molt, perquè com més s'hi fixin més poc hi veuran. (*Tommy li dóna un aparell que té la forma d'una paella. Ell l'ensenya al públic.*) Veuen aquest aparell?... Eh?... Res, no hi ha res a dintre... perfectament... Ara hi tirarem un ou... Ja està. Sistema novíssim d'incubació... Fa bonic, eh?... Però no s'hi emocionin gaire... Aquest joc és més fàcil de fer-lo bé, que no pas de fer-lo malament. Una mica de foc tampoc hi serà de més, i això sempre fa bon efecte... I ara, tapadet, perquè no hi entri l'aire. A veure que en sortirà d'aquí... a veure, a veure... (*Treu la tapadora i deixa veure un colomí.*) Caram! Un colomí!... (*Entrega l'aparell i el colomí a Tommy. Estelle li dóna un mocador verd.*) Aquí tenim un mocador de color verd, em sembla... Però el verd no m'agrada a mi. De quin color el pintarem? Vermell, groc, morat?... Va pel morat! Ja està!... (*El mocador ha quedar de color morat; llavors ell entregant-lo a Estelle, diu.*) Qualsevol vagi a la tintoteria!... Ara, senyors, anem a fer un experiment d'alta qualitat científica... (*Es dirigeix al moble del foro.*) Aquest moble, tant esplèndid, que me'l va regalar un vell sacerdot indi, està buit, com vostès poden comprovar... Jo demostraré que està buit... el sacerdot també m'ho va demostrar. (*Obra el moble i amb la vareta colpeja la tapa.*) S'obre d'aquesta manera... (*Aixeca la tapa.*) Vull que es convencin que està buit. Està buit, veritat? Doncs el sacerdot indi va resultar ésser un grandíssim mentider perquè va murmurar unes oracions totes estranyes i em va enganyar vet-ho-aquí... si senyors,... em va enganyar de la mateixa manera que jo els enganyaré a vostès... mestre, una mica de música per enganyar... mirin... mirin... com més mirin més poc hi veuran... Sols amb una petita indicació d'aquesta vareta s'opera el miracle... una cosa meravellosa, que ha produït veritable estupefacció en totes les ciutats de l'estranger... i encara de més lluny... (*El Fakir està a la dreta de l'escenari. Estelle s'ha separat del moble i ha vingut a collocar-se al costat del Fakir. Aquest fa uns signes cabalístics, i, amb un*

gest ordena a Estelle i a Tommy que obrin la caixa. Obeeixen. A dintre la caixa, estirat, rígid, apareix ALEXANDRE. *És un jove prim, gairebé un nen. Vesteix d'smocking, elegantíssim. Porta la cara coberta amb una careta de seda verda. La música executa una melodia suau i apagada.*) Els presento el meu collaborador... Alexandre. Aquest és el cèlebre Alexandre. (*L'ha incorporat i el fan avançar fins la bateria. El condueixen Estelle i el Fakir. Mentrestant, Tommy prepara el seient, collocant-lo en el centre de l'escenari. Una vegada fet això, Tommy recula un metre i mig cap el foro. Estelle avança el mateix metre i mig cap a la bateria. Al mateix temps es giren i fan mutis, cadascú per un cantó diferent. El Fakir fa un gest perquè l'orquestra pari de tocar.*) Vaig trobar aquest minyó extraviat en una gran ciutat. Ara fa dos anys. Estava greument ferit i havia perdut la memòria fins a l'extrem de no recordar el seu nom. El vaig cuidar, el vaig salvar, el vaig iniciar en els meus treballs i els puc assegurar a vostès que mai ha existit un «medium» dotat de més grans facultats. Ja tindran ocasió de comprovar-ho. Com sigui que—malgrat tots els meus esforços—no vaig poder lograr que recobrés la memòria ni em va ésser possible trobar els seus parents, el vaig batejar amb el nom d'Alexandre, avui ja cèlebre en tots els teatres del món... I ara, comencem els nostres experiments... vaig a cobrir-li els ulls i un espectador qualsevol em facilitarà un objecte (*li colloca sobre els ulls un tros de coto fluix i li lliga amb un mocador negre i després baixa a la sala per una escaleta lateral.*) Una cosa qualsevol... Alexandre endevinarà el que és i ens contarà la seva història, si és que l'objecte la té... El que si vull pregar a tots vostès, és que mentre durin aquests experiments, no facin soroll. Alexandre es troba en un estat semi-hipnòtic i el més petit soroll podria ésser per ell de greus conseqüències... Moltes gràcies... (*Parlant des del pati de butaques.*) Tenen la bondat? (*El Dr. Sterling es posa dret i des de la seva butaca li allarga un rellotge que agafa el Fakir.*) Moltes gràcies, senyor. (*Es gira de cara a l'escenari i s'adreça autoritàriament a Alexandre.*) Què hi tinc a la mà?

ALEXANDRE (*Des de l'escenari.*)—Una cadena amb un rellotge.

FAKIR (*Des del passadís de butaques.*)—Com és aquest rellotge? (*La veu i la manera de parlar d'Alexandre són bastant estranyes. En les seves paraules hi ha una mica de por. La veu del Fakir, en canvi, és pausada i autoritària.*)

ALEXANDRE.—És d'or... i té dues tapes.

FAKIR.—I, què més?

ALEXANDRE.—Té dues inicials.

FAKIR.—Quines inicials són?

ALEXANDRE (*Després de dubtar un instant*).—Les inicials són... J. S. (*El públic comprova; en efecte, són exactes.*)

FAKIR.—Molt bé... J. S. A veure si ara ens pots dir el número del rellotge... Concentra bé el téu pensament.

ALEXANDRE (*Després d'una pausa.*)—El número del rellotge és el trenta mil noucents trenta-u.

FAKIR (*Ensenyant el rellotge.*)—És exacte. Facin el favor... De qui és aquest rellotge? (*El Dr. Sterling aixeca la mà i el Fakir li torna el rellotge.*) Moltes gràcies. Una altra cosa?... Un objecte qualsevol, tant-li-fa... (*La Sra. Wimbleton que estarà ocupant una butaca del passadís dóna una mà al Fakir. Aquest l'agafa i l'aguanta enlaire.*) Fixa't amb aquesta senyora, Alexandre. Què hi té a la mà?

ALEXANDRE (*Dubtant.*)—És... un anell...

FAKIR.—Descriu-lo.

ALEXANDRE.—És un anell, amb una esmeragda...

FAKIR. — Té alguna particularitat, aquest anell?

ALEXANDRE.—Si... Que és fals!

FAKIR (*Deixant la mà de la Sra. Wimbleton.*)—Un altre objecte, senyors... (*Albert Enric Schmidt, crida de tant en tant l'atenció del Fakir, sense que aquest se'n doni compte.*) El que vostès vulguin... (*Agafa un carnet que li ofereix un senyor del públic, i, dirigint-se al mateix temps al Sr. Schmidt:*) Després, vostè... (*En veu alta a Alexandre.*) Què és això, Alexandre?

ALEXANDRE.—Un carnet de soci d'un Club de Golf.

FAKIR.—De quin Club?

ALEXANDRE.—De la Universitat?

FAKIR.—De quina Universitat?

ALEXANDRE.—De Yale.

FAKIR.—Qin número porta?

ALEXANDRE 1-... 3-... 9-.

FAKIR.—Ens pots dir el nom del propietari del carnet?

ALEXANDRE (*Dubtant.*)—P...

FAKIR.—No... fixa-t'hi bé...

ALEXANDRE.—A... F...

FAKIR.—T'equivoques... Atenció... Atenció...

ALEXANDRE.—T.... I.... Tierney.

FAKIR.—Molt bé... És de vostè el carnet? (*Tornant-lo.*) Una altra cosa, volen fer el favor? (*El Sr. Schmidt torna a cridar l'atenció del Fakir.*) Què desitja vostè?

SCHMIDT.—Em dic Albert, Enric, Schmidt. Sóc solter i desitjaria que endevinés el nom de la meva futura esposa, si és que algun dia em caso...

FAKIR.—Farem tots els possibles... Alexandre, el Sr. Schmidt desitja saber com es dirà la seva futura esposa.

ALEXANDRE.—La futura esposa del senyor Schmidt, es dirà la senyora de Schmidt.

FAKIR.—No els he dit que era extraordinari?... Ja ho veuen... És un «medium» que fa broca i tot... (*Avança pel passadís de butaques per entrar per davant del primer rengle de butaques en direcció a l'escaleta de l'escenari.*) Alguna altra cosa, senyors... El que vostès vulguin. Tant li fa, el que sigui... (*Al passar pel davant dels espectadors que ocupen el primer rengle, el Fakir es detura tot de sobte, fent un gest de sorpresa. Es que ha vist a Beverly, la qual assentada en una butaca del segon rengle li allarga un objecte. En la butaca del costat hi seu John Carrington, home de cinquanta cinc anys, elegant, de cabells grisos, Carrington tindrà l'aspecte d'un home satisfet i pressumptuós. Sembla que ho posseeix tot: salut, riquesa, benestar. Al seu costat Beverly elegantment abillada amb un vestit de nit i sortida de teatre, té un aspecte tímid i sotmès. És jove i bellíssima. En la seva cara hi ha un deix de tristesa i melanconia. Contempla el Fa-*

kir amb un interès extraordinari. El Fakir, per la seva part ha experimentat una gran torbació en veure a Beverly. En la mirada del Fakir hi haurà estranyesa, dubte, admiració. Es deté un instant al seu davant i lluita per recobrar el domini, un xic burleta de si mateix. Finalment, amb molta cortesia, diu:) Vostè desitja que endevini el què és això? (*A Beverly.*)

BEVERLY (*Allargant-li un objecte.*)—Si, senyor... (*Hi ha un moment de silenci interromput pel Sr. Carrington que crida indignat.*)

CARRINGTON.—Què li has donat?

BEVERLY.—L'agulla de pit!

CARRINGTON.—Què t'has tornat boja?... Torna a agafar això... no vull que cridis l'atenció...

BEVERLY.—Però... que té de particular...

FAKIR.—Alexandre...

CARRINGTON.—No senyor. No... Faci el favor de tornar aquesta joia!

BEVERLY.—Estigues... home. No cridis l'atenció.

CARRINGTON.—El que la crides ets tu! (*Al Fakir.*) Torni'm això!

FAKIR.—Perdoni, senyor, però ha estat ella la que ha volgut...

CARRINGTON.—Doncs jo no ho vull, vaja!

FAKIR.—Jo tinc d'ésser galant amb les dames... si ella m'ho demana... (*A l'escenari.*) Alexandre.

CARRINGTON (*Aixecant-se*).—Sóc el tutor d'aquesta senyoreta i li ordeno que ara mateix torni aquesta joia.

BEVERLY.—Ens estem posant en ridícul!...

CARRINGTON.—O vostè torna la joia, o jo crido la policia.

FAKIR.—Fixi's que està interrompent l'espectacle, senyor...

BEVERLY.—Quina vergonya...

FAKIR (*A Alexandre.*)—Alexandre... Què té de particular aquesta joia?

ALEXANDRE (*Es posa dret, sobressaltat. Comença a parlar tartamudejant.*) — Es una aranya... Una aranya d'or... Es una història... sí, sí, una història...

(*El Fakir ha anat avançant cap a l'escenari. De sobte Carrington, decidit a recuperar la joia, surt del rengle de butaques per impedir que es realitzi l'experiment. Puja cap a l'escenari i detura violentament al Fakir a l'escaleta.*)

CARRINGTON.—He dit que no, i vostè no es burlarà de mí.

BEVERLY.—Què vas a fer?...

FAKIR.—Continua...

CARRINGTON.—No continuarà, perquè jo no ho vull. Ja m'està tornant la joia!

FAKIR.—Senyor...

CARRINGTON.—De bon grat o per força...

(*Subjecta el Fakir. En aquest moment s'apaguen els llums. La sala i l'escena queden en l'obscuritat més absoluta. Per un moment es sent el soroll d'una baralla. Sona un tret. Un cos cau a terra. De totes bandes surten crits* «Llum! Llum! Doneu la llum...»).

MALONEY (*Es l'electricista que crida de des de dintre l'escenari.*)—Però qui ha apagat el llum? Qui ha tocat el quadro?

FAKIR.—Llum... De seguida, donin la llum...

MALONEY.—Un segon, només... ara va...

VEUS.—Llum... llum...

(*S'encenen els llums. L'escenari està ple de gent: tramoistes, maquinistes, electricistes, artistes i comparses entren a l'escenari i van d'una banda a l'altra, intrigats i curiosos. A l'escaleta de l'escenari, entre aquest i el públic el Fakir està dret; ajegut bocaterrosa hi ha Carrington, que no dóna senyals de vida. Els músics s'han posat drets a l'orquestra. Beverly abandona la seva butaca i es dirigeix precipitadament a l'escenari, trasbalsada i plorosa. A l'escenari s'haurà operat un lleuger canvi. Abans d'apagar-se els llums, Alexandre assentat a la butaca donava la cara al públic. Ara la butaca ha corregut cap a l'esquerra de l'escenari i està girada d'esquena. Alexandre, continua assentat, però girat d'esquena al públic, naturalment. Maloney surt a l'escenari fet una fúria.*)

MALONEY. — Qui diable ha apagat el llum?... Eh?... Qui ha estat?...

FAKIR.—De pressa... Avisin al senyor Young, que traslladin el ferit al botiquí.

MALONEY (*Als acomodadors.*) — Busquin l'empresari... Que vingui de seguida...

BEVERLY (*Agenollada al costat de Carrington.*) —Déu meu!... però contesta'm... Digues...

FAKIR.—Calma, calma.

BEVERLY.—Però si no em contesta?... Quin horror!

(*Corrent tan de pressa com pot entra pel passadís de les butaques un home elegantment vestit. Es el senyor* YOUNG *empresari del teatre de varietés.*)

YOUNG (*Corrent.*)—Què passa? Què passa?

BEVERLY (*S'aixeca i es posa davant del cos de Carrington.*)—Qui és vostè?

YUONG.—Sóc l'empresari. Què ha passat aquí?

BEVERLY (*Plorant.*)—L'han assassinat. Miri... és mort.

FAKIR.—Una cosa incomprensible... Aquí mateix... gairebé en els meus braços acaben d'assassinar aquest home...

YOUNG.—Maloney... Electricista!

MALONEY.—Ja vinc. Ja vinc. (*Surt Maloney amb dos criats comparses.*)

YOUNG.—Porteu-lo al meu despatx. Que preparin el botiquí.

(*Agafen ràpidament a Carrington i se l'emporten. Beverly preté seguir-los però el Fakir, suaument, la detura.*)

FAKIR. — Assereni's, senyoreta. Assenti's. Tranquillitzi's. (*A l'escenari hi ha una gran confusió. Tots van d'una banda a l'altra comentant l'ocorregut.*) Facin el favor d'apartar-se. Senyoreta, assenti's aquí.

(*Beverly s'assenta.*)

BEVERLY.—Gràcies.

FAKIR.—A veure... El metge del teatre!

YOUNG (*Que segueix donant disposicions.*)—No hi és! Ha dit que no podia venir aquesta nit... El que ara urgeix és avisar al Comissari...

FAKIR.—Deu estar ocupant la seva localitat.

YOUNG.—Potser és al saló de descans... No hi és el Comissari?

FAKIR.—Quina localitat té?

YOUNG.—La butaca u del rengle quatre.

FAKIR (*Dirigint-se al que ocupa dita butaca.*) —Es vostè el senyor Comissari del districte?

UN JOVE (*Amb torbació, des de la butaca.*)—Dispensi'n... però no el conec. Aquesta bu-

taca me l'ha regalada la minyona del Comissari... saben?...

FAKIR.—Ah!

YOUNG.—Així resulta que no ha vingut el senyor Comissari?

MALONEY (*Sortint.*)—Un metge. Un metge.

FAKIR.—Sí. Sí... De seguida... No hi ha entre el públic un metge que volgués visitar el ferit?

BLACHTONE (*Aixecant-se.*)—Jo mateix... Ja vinc. Perdoni'n però m'havia cregut que tot això no anava de debò... Em pensava que formava part del programa de l'espectacle...

STERLING.—Jo també sóc metge...

FAKIR.—Doncs facin el favor de pujar tots dos. Per aquí... (*Pugen a l'escenari.*) Per aquí... (*Els acompanya fins a la porta. Els dos metges se'n van.*)

YOUNG (*Al públic.*)—Senyors... Els prego tinguin calma. Es solament un petit incident que suposo passarà i podrem continuar l'espectacle. El que si vull fer constar és que no es tracta d'una «reclame». Ja sé que aquest dolorós accident em proporcionarà una gran propaganda, però, francament, no se m'havia ocorregut. Esperint-se un moment i seguirem la representació. (*En aquest moment entra molt de pressa el Comissari Schmidt.*) Ah! El Sr. Comissari. Passi per aquí. Pugi de seguida.

SCHMIDT.—Ja m'he enterat, ja... Bona nit tinguin, senyors. Què ha estat això?

(*Puja el Comissari. El Fakir se'l mira amb certa desconfiança.*)

YOUNG.—Doncs miri, una cosa extraordinària! Aquí mateix han ferit un espectador.

SCHMIDT (*Al públic.*)—Que ningú surti de la sala... La policia vigila totes les portes... (*Als músics.*) Vostès facin el favor d'assentar-se. (*Els músics obeeixen.*) On és el ferit?

YOUNG.—L'han traslladat al meu despatx. Els metges l'estan visitant.

(*Mentre dura aquest diàleg el Comissari i el Fakir es vigilen dissimuladament, mirant-se de reüll de tant en tant. El Fakir ara tracta d'aproximar-se distretament al lloc on es troba Alexandre, que està aclofat en la butaca, sense posar atenció a res del que succeeix.*)

SCHMIDT (*Tancant el pas al Fakir.*)—On va vostè?

FAKIR.—Vaig a veure com es troba Alexandre, el meu company de treball...

(*Beverly, més tranquilla no aparta els seus ulls d'Alexandre.*)

SCHMIDT.—Què li passa al seu company?

FAKIR.—No ho sé, però tots aquests incidents poden influir greument en el seu estat.

SCHMIDT.—Molt bé... ja el cuidarem nosaltres... Vostè no es mogui d'allà on era.

(*Schmidt i Young es dirigeixen al lloc on es troba Alexandre. Young es colloca al seu davant. Tommy li agafa una mà i li acarícia suaument.*)

YOUNG.—Estàs millor? Com et trobes?

SCHMIDT.—Però... si està desmaiat? Qui és aquest jove?

FAKIR.—Ja li he dit; és el meu collaborador. Es el «medium» que m'ajuda en el meu treball... Sofreix una crisi nerviosa molt aguda i seria convenient traslladar-lo al nostre «camerino». (*Intenta apropar-se.*)

SCHMIDT.—Quiet, li he dit! Vostè es queda aquí sense moure's, que jo el pugui vigilar. (*A Tommy.*) Emporti-se'n aquest jove i que descansi fins que jo el necessiti. (*Tommy i un comparsa s'emporten a Alexandre. En aquest moment Beverly s'aixeca i vol sortir darrera Alexandre, però Schmidt la detura.*) Un moment, senyoreta. Vostè tampoc es pot moure d'aquí. (*A Young.*) Senyor empresari, que telefonin a la Quefatura perquè vingui el senyor Inspector general. (*Young se'n va ràpidament.*) I ara, fora noses d'aquí. Cadascú al seu lloc. Telefoni'n a l'hospital que enviïn una ambulància per recollir al ferit. (*Als tramoistes i artistes.*) Apa, apa, fora d'aquí!

(*Tots se'n van en diferents direccions.*)

BEVERLY.—Per què el porten a l'hospital? Que el traslladin a casa.

SCHMIDT.—No és possible, senyoreta.

TOMMY (*Entra corrents. Parla pronunciant en lloc d'erres, eles.*)—Senyol Comissali, senyol Comissali, el doctol diu que el felit està glavíssim, és plecís traslladal-lo de seguida a l'hospital. Té la bala sota del col.

FAKIR (*Dirigint-se ràpidament al públic.*)—Segurament que entre el públic hi haurà algú que no tindrà inconvenient en deixar el seu cotxe. Es una obra humanitària.

BILL (*Un jove elegant d'aspecte dubtós s'aixeca de la butaca.*) — Poden disposar del meu.

DICK (*També jove i elegant del mateix aspecte, ocupa la butaca del costat de la de Bill.*) —Deu meu, del meu...

FAKIR.—Moltes gràcies, amb un en tenim prou.

BILL.—No, si és el mateix... Nosaltres tenim un cotxe a la porta.

DICK.—Això mateix: el tenim a la porta.

BILL.—Demés, el senyor que han ferit és un amic nostre.

SCHMIDT.—Vostès el coneixien?

BILL.—Sí, senyor.

FAKIR.—Doncs vinguin, vinguin de pressa, perquè la cosa és urgent... Per aquí...

(*Bill i Dick es dirigeixen a l'escenari. Al passar per la butaca que ocupava el senyor Carrington, Bill agafa l'abric del ferit que estarà sobre el respatller, sortint per la porta de l'escenari.*)

SCHMIDT.—Un moment!... Els noms de vostès? (*Bill i Dick entreguen les seves targes.*) Perfectament... Un agent els acompanyarà i els tornarà a portar aquí...

BILL.—Com vulgui, senyor Comissari.

DICK.—Senyor Comissari.

FAKIR. — Per què s'emporta aquest abric, vostè?

BILL.—Es, que... m'ha seblat que és el del ferit.

SCHMIDT.—Del ferit?

BILL.—Està clar!... Per si era necessari cobrir-lo...

SCHMIDT.—No... no. Deixi'n l'abric.

BILL.—El que vostè mani. (*A Dick. A part.*) Prepara el cotxe.

DICK.—Vaig... (*Se'n va per l'escenari.*)

SCHMIDT.—L'agent que els acompanyarà els tornarà aquí altra vegala. (*A Beverly.*) Senyoreta, és de vostè aquell abric. (*Senyalant el que ha quedat a la butaca que ella ocupava. Ella assenteix. A Tommy.*) Porti'l. (*Al Fakir.*) I ara, vostè, expliqui'm l'ocorregut.

FAKIR.—Poca cosa li podré dir... En el curs de la representació he tingut d'interrompre el meu treball, perquè un senyor que acompanyava a aquesta senyoreta s'ha oposat violentment a que em donés una joia per fer els meus experients. Ha saltat a l'escenari, se m'ha abraonat i, en aquell precís moment, s'han apagat els llums i ha sonat un tret. Quan la llum s'ha tornat a encendre, l'he trobat als meus peus, sense donar senyals de vida.

SCHMIDT.—D'on ha sortit el tret?

FAKIR.—Ah!... Això si que no ho sé...

SCHMIT.—Vostè diu la veritat?

FAKIR.—Dic el que sé. Si més sapigués, més li diria. No obstant, em sembla que el tret s'ha sentit a la seva esquena, darrera d'ell.

SCHMIDT.—Ja veurà si ho sabré de seguida d'on ha sortit el tret. (*A Beverly.*) Senyoreta, no convé que vostè s'estigui aquí mentre practico aquestes averiguacions. (*A Tommy.*) Faci el favor de portar-la a una habitació. Quan necessiti interrogar-la ja la cridaré. (*Beverly i Tommy se'n van. Al públic.*) Algú de vostès pot donar-me una indicació? Ningú sap d'on ha sortit el tret? (*Baixa per l'escaleta.*) Un detall?... Un indici?... Pensin que tots tenim el deure d'ajudar a la Justícia... Ningú ha vist el que ha passat?

(*La senyora Wimbleton ha començat a posar-se l'abric i es decideix a marxar. Dougherty que està a la porta del pati de butaques avença fins al centre de la sala i la detura.*)

DOUGHERTY.—Senyora... faci el favor d'entornar-se'n a la seva localitat.

WIMBLETON.—Jo?... Per què?

DOUGHERTY.—Perquè ningú pot sortir.

WIMBLETON.—Qui m'ho impedirà que jo me'n vagi?

SCHMIDT (*En el pasadís.*)—Què passa?

DOUGHERTY.—Aquesta senyora, que vol marxar...

SCHMIDT.—Faci el favor de tornar a la seva localitat.

WIMBLETON.—Escolti!... escolti. No m'empenyi, vostè, eh?

DOUGHERTY.—Perdoni...

WIMBLETON (*Al Comissari.*)—Em pot escoltar dues paraules?

SCHMIDT.—Les que vostè vulgui, senyora...

WIMBLETON.—Veurà: una servidora és casada. I tinc un nen de pit. El meu marit s'ha quedat a casa esperant-me, per cuidar el nen.

SCHMIDT.—I... què?

WIMBLETON.—Com s'entén que... i què? Home, vostè si que em fa gràcia... Que tinc d'anar-me'n a casa, vet-ho-aquí. El meu marit passarà ànsia si veu que trigo tant.

SCHMIDT.—L'essencial és que el nen no estigui sol... i des del moment que hi ha el seu marit per a vigilar-lo...

WIMBLETON.—Però, és que...

SCHMIDT.—Què?

WIMBLETON.—Es que és l'hora de donar-li el pit, al nen... i... això, com vostè pot compendre, no ho pot pas fer el meu home...

SCHMIDT.—Doncs miri, senyora. Ho sento molt, però vostè no pot sortir d'aquí.

WIMBLETON.—Com s'entén, que no puc sortir?

SCHMIDT.—Es pot saber perquè el seu marit la deixa venir sola al teatre?

WIMBLETON.—Però que no li he dit? Es pel nen... Com que no el podem portar, vinc jo; veig la primera part, m'entorno a casa, dono la sortida al meu marit... i ell veu la segona part...

SCHMIDT.—Doncs miri; ho sento, però avui el seu marit es quedarà sense la segona part... Dougherty (*A l'Agent.*) No deixi sortir aquesta senyora del teatre.

WIMBLETON.—Què no? Ja ro veurem això...

SCHMIDT.—Un moment, senyora... Vostè sap qui ha disparat el tret?

WIMBLETON.—Què tinc de saber, sant Cristià! El que vull és anar-me'n a casa, i me n'aniré. Vaja si me'n aniré! (*Se'n va pel passadís de butaques.*)

DOUGHERTY.—Ja ha sentit el que li ha dit el senyor Comissari?...

WIMBLETON.—I a mi que em fa del que digui el Comissari!

DOUGHERTY.—Senyora!!...

WIMBLETON.—Deixi'm tranquilla d'una vegada! (*Se'n va de la sala.*)

SCHMIDT.—Continuem la investigació...

FAKIR (*Des de l'escenari.*)—Mestre... (*Al Director d'orquestra.*) Vostè s'ha donat compte, ha vist alguna cosa del succeït?

SCHMIDT.—Vostè faci el favor de no ficar-se en el que no li importa... El qui ha de fer la investigació sóc jo. (*Al Director d'orquestra.*) A veure, mestre... Vostè pot indicar-me d'on ha sortit el tret?

MESTRE.—Sí, senyor... El tret ha sortit d'allà... (*Assenyala un punt de l'esquerra.*)

(*Immediatament es produeix un fenomen curiós. Tots els músics s'aixequen a la vegada i parlant al mateix temps senyalen diferents llocs.* «No senyor el tret ha sortit d'allà!» «I ca, home! S'ha sentit per aquí, per aquí, a la dreta!» «Estic segur que ha sortit d'allà!» «No, no; ha estat d'aquest cantó!» *etcètera, etc. Com que tots parlen al mateix temps i no s'entenen, el Comissari imposa silenci.*)

SCHMIDT.—Vaja... vaja, prou!... Que faci el favor de parlar un, un de tot sol... No hi ha manera d'entendre's així... Vostès tenen d'haver vist alguna cosa, perquè el fet s'ha desenrotllat aquí, a la seva vista... Val la pena de que diguin el que sàpiguen... El que hagin observat... Ep! Què és això?... Què ha agafat vostè d'aquí terra?

(*Mentre parlen, el Comissari ha tornat a pujar a l'escenari. De sobte veu al Fakir que s'acosta per recollir un objecte de terra. El Fakir ha vist una pistola a terra, junt a la bateria i l'ha recollit molt de pressa fent de manera d'amagar-se-la.*)

FAKIR.—Una pistola que hi havia...

SCHMIDT (*Prenent-la.*)—Es de vostè?

FAKIR.—Jo no porto mai armes.

SCHMIDT (*Decepcionat en veure que el carregador està intacte.*) Té totes les bales... Amb aquesta pistola no s'hi ha disparat cap tret.

FAKIR.—Deu haver-n'hi alguna altra per aquí...

SCHMIDT.—Perquè ho sap vostè que n'hi ha una altra?

FAKIR.—Home!... Si aquesta té totes les bales

és indubtable que el tret s'ha disparat en una altra pistola.

SCHMIDT. — Es veritat... és una raó... però... Vaig a registrar-lo a vostè.

FAKIR.—Faci el que li sembli. (*El Comissari s'acosta per registrar-lo.*) Un moment, senyor... (*De l'infern del frac es treu un retrat que intenta amagar-lo sota l'ermilla.*)

SCHMIDT.—Què és això?

FAKIR.—Un retrat.

SCHMIDT.—Un retrat de qui?...

FAKIR.—Amb això, amic meu... vostè em perdonarà, però jo sóc un cavaller...

SCHMIDT.—Doni'm aquest retrat... (*Mirant-se'l.*) Vostè coneix al ferit?

FAKIR.—No, senyor.

SCHMIDR.—Tampoc coneixia a la senyoreta que anava amb ell?

FAKIR.—Tampoc...

SCHMIDT.—I... no obstant, aquest retrat s'assembla molt a la senyoreta que ara era aquí. Per què el tenia a la butxaca?

FAKIR.—Perquè li porto sempre.

SCHMIDT.—Molt bé!... veig que no ho vol dir... Quan vingui l'Inspector ja se les haurà amb vostè...

FAKIR.—A l'Inspector li diré el mateix que a vostè. (*En aquest moment se sent soroll de passos i conversacions i entren pel passadís de butaques l'inspector Riley, seguit de sis agents, vestits de paisà. Al seu darrera en Young s'esforça per aparèixer obsequiós i cordial.*)

RILEY.—Molt bé. Molt bé... Ara ho averiguarem tot. Les mides adoptades estan bé.

SCHMIDT.—Ah!... ja tenim aquí l'Inspector superior.

RILEY.—On és l'empresari?

YOUNG.—Servidor... sóc jo, Young... des de que ha ocorregut l'accident que no he deixat de treballar per aclarir-ho... Pot ben creure que és la primera vegada que això em passa... En el meu teatre hi han hagut discussions, baralles, escàndols..., però, diantre! un assassinat..., és la primera vegada... la primera!

RILEY.—Ja estic enterat- de tot l'ocorregut... una disputa... els llums apagats... el tret... i el ferit?

YOUNG.—És en el meu despatx, amb els metges.

RILEY (*Al públic, des del pati de butaques.*)—A tots vostès els prego que no s'alarmin... les portes estan custodiades per la policia i si algú intentés destorbar l'acció de la justícia, no perdrem pas el temps en contemplacions... (*Als agents.*) Vostès em segueixen. (*Riley puja a l'escenari. Els sis policies a l'arribar a l'orquestra es divideixen pujant a l'escenari tres per cada banda. Als policies.*) Vostè aquí. (*Collocant-lo a la dreta de l'escena.*) Vostè allà. (*A l'esquerra.*) Colloqui's al costat del moble. I vostè en aquell cantó... Vostès dos, vagin-se'n al vestívul. (*Els dos policies se'n van travessant la sala.*)

SCHMIDT (*A un policia.*)—Digui que portin aquest noi, si és que ja es troba bé. (*El policia se'n va. A l'Inspector superior.*) He interrogat aquest home (*pel Fakir*) perquè el fet ha ocorregut mentre ell estava treballant... una senyoreta li ha ofert una agulla de pit per a fer l'experiment; el senyor que l'acompanyava s'hi ha oposat i hi ha hagut una petita disputa. L'he registrat i li he trobat aquest retrat i aquesta pistola que feia veure que recollia de terra. (*Riley es queda el retrat i examina la pistola.*)

Entren TOMMY *i un criat, conduïnt* ALEXANDRE. *Artistes, tramoistes i maquinistes l'acompanyen i es queden encuriosits entre bastidors.*

RILEY.—El carregador està intacte.

SCHMIDT.—Sí, senyor... amb aquesta no s'hi ha disparat pas... (*A Tommy.*) Porti'n també aquella senyoreta.

RILEY (*Es queda la pistola i el retrat.*)—A veure què li passa a n'aquest noi... Facin lloc, senyors.

Entra BEVERLY *pel foro esquerra*

BEVERLY (*En veure a Alexandre s'immuta.*)—Oh!

RILEY.—Qui és aquesta senyoreta?

FAKIR.—És la noia que acompanyava el ferit.

RILEY.—El nom de vostè, senyoreta?

BEVERLY.—Beverly Lane.

RILEY.—I el ferit com es diu?

BEVERLY.—John Carrington.

RILEY.—Quin parentiu hi ha entre vostè i ell?

BEVERLY.—És el meu tutor. (*Alexandre fa un moviment en la cadira.*)

RILEY.—Què li passa a n'aquest emmascarat?... Per què porta aquesta careta?

FAKIR.—És el complement dels nostres treballs. El faig sortir sempre així.

RILEY.—I és possible que no se'ls hagi ocorregut treure-li la careta? En què estava pensant vostè, senyor Comissari?... (*Arrencant-li la careta.*) Una cosa tan elemental... (*Tant bon punt la cara d'Alexandre queda al descobert Beverly fa un gran crit i corre cap a ell.*)

BEVERLY.—Oh! és ell... Enric!... Enric!

RILEY.—Com s'entèn, Enric?... Alexandre... Vostè coneix aquest jove?

BEVERLY.—Oh! sí, senyor, ja ho crec... és el meu germà, el meu germà que va desaparèixer ara fa dos anys, deixi'm que li parli.

RILEY (*A Schmidt.*)—Això es complica...

SCHMIDT.—Dec advertir-li que el Fakir ha dit que no coneixia aquesta senyoreta.

FAKIR (*Collocat darrera la cadira.*)—I ho repeteixo. Quan jo el vaig trobar i el vaig recollir, aquest xicot havia perdut la memòria. Jo no sé qui és...

RILEY.—Vostè no ha conegut al seu germà al veure'l amb la careta?

BEVERLY.—No, senyor... el meu germà tenia divuit anys quan va desaparèixer... En dos anys ha canviat molt... no obstant, li tinc de dir, que sense arribar a sospitar que fos aquest, no sé ben bé perquè, quan l'he vist sortir a l'escenari he tingut el pressentiment que podria ésser ell... però deixi'm que li parli, és possible que parlant-li jo, recobri la memòria.

ALEXANDRE (*Fent esforços per parlar.*)—Sí... sí... jo ho sabia tot... tot... però no me'n recordo...

BEVERLY.—Enric!... (*Es dirigeix cap a ell.*)

RILEY (*A Beverly.*)—Esperi's... (*A Alexandre.*) Què és el què sabia vostè? Parli!

FAKIR.—Oh, no! No li parli d'aquesta manera... Aquest minyó no està en condicions per sofrir un interrogatori. Jo conec el seu es-

tat... Tal volta ni tant sols sent el què vostè li diu.

BEVERLY.—Permeti'm que li parli. Li prego...

RILEY (*Després de dubtar un instant.*)—Bé... vaja. Parli-li...

BEVERLY (*Se'n va cap Alexndre i s'agenolla al seu costat.*)—Enric! Enric! No em coneixes, Enric?... Sóc jo... Beverly, la teva germana...

ALEXANDRE.—És... és... un document...

BEVERLY (*Plorant.*)—Oh! Déu meu!

FAKIR (*Avança i posa les mans sobre les espatlles d'Alexandre.*)—Per pietat! Senyor inspector!... Aquest jove no podrà resistir una emoció massa forta...

RILEY.—Quiet. I calli!

SCHMIDT.—Aquesta nit aquesta senyoreta estava discutint acaloradament amb el seu tutor, al vestíbul... M'han cridat l'atenció.

RILEY.—Per què discutien?

BEVERLY (*De cara a Riley.*)—Perquè ell no volia entrar al teatre i jo vaig insistir.

RILEY.—I per què no hi volia entrar?

BEVERLY.—Em va dir que havia vist comprant entrada a un home que en vàries ocasions l'havia amenaçat de mort.

RILEY (*Quan s'apropa Riley, Beverly es separa una mica.*)—Digui'm, senyoreta, el senyor Carrington és tutor també del seu germà? (*Va al costat d'Alexandre.*)

BEVERLY (*S'apropa.*)—Sí, senyor.

RILEY.—Eren amics? S'avenien gaire?

BEVERLY.—No, senyor. Tant el meu germà com jo no érem gens feliços al costat del senyor Carrington. No podia sofrir l'Enric i li pegava. Una setmana abans de desaparèixer, l'Enric em va dir que sospitava que el nostre tutor ens robava el patrimoni.

RILEY.—Quan temps fa d'això?

BEVERLY.—Farà cosa de dos anys.

RILEY.—I pocs dies després va desaparèixer el seu germà?

BEVERLY.—Sí, senyor.

RILEY.—I vostè mai va saber res d'ell?

BEVERLY.—No. El vàrem estar buscant mesos i mesos, sense cap mena de resultat.

FAKIR (*S'acosta a la cadira.*)—Segurament que devia ésser poc temps després quan jo el vaig trobar, senyor Inspector. Llavors el minyó tenia una ferida aquí al cap..., aquí (*Indicant el lloc al front*) semblava com si l'haguessin volgut assassinar, però només assassinaren la seva memòria. Això és tot el que puc afegir al què ha explicat la senyoreta Beverly.

SCHMIDT.—Senyor Inspector. Aquí tota la baralla ha estat per l'agulla.

RILEY.—Quan temps fa que vostè duia aquesta joia?

BEVERLY.—Quatre anys. Me la va regalar l'Enric. És una aranya d'or i porta gravada una inscripció que diu: D'Enric a Beverly.

RILEY.—Em sembla que ara comprenc les seves intencions al donar la joia al Fakir malgrat l'oposició del seu tutor. Segurament que ho ha fet per tal d'averiguar si aquest jove era el seu germà i advertir-lo de la seva presència al teatre, no és veritat.

BEVERLY.—Sí, senyor; volia saber si el «medium» era el meu germà.

FAKIR.—Insisteixo en dir-li, senyor inspector, que el meu ajudant està delicat. Que el curin amb urgència. Està molt malalt.

RILEY.—Potser ho està, però també pot ésser que no ho estigui.

FAKIR.—Què vol dir, vostè amb això?

RILEY.—Doncs que dedueixo i crec que aquest minyó tenia motius que li sobraven per odiar a Carrington i que al veure el seu tutor a la sala disputant-se amb vostè... Schmidt: registri a aquest jove. (*En mig d'un gran silenci Schmidt comença a escorcollar a Alexandre. Ràpidament, fica la mà esquerra a la butxaca esquerra dels pantalons d'Alexandre, després a la dreta, i, mirant a Riley amb aire de triomf, treu una pistola que entrega a Riley en mig de la sorpresa de tots.*) Falten dos cartutxos!

FAKIR (*Parlant apressuradament.*)—Però són cartutxos sense bala, fixin-si bé.

RILEY (*Examina la pistola.*)—Hola! Hola! (*Mira al comissari i es guarda la pistola a la butxaca.*)

FAKIR.—Però, senyor meu!... Si és una pistola de tir al blanc. Jo no sabia que la portés aquesta nit... Aquest minyó és innocent.

BEVERLY.—El meu germà no és un criminal! (*Al veure que a Alexandre li cau el cap endavant se'n va altra vegada cap a la cadira. Riley també se li apropa.*)

FAKIR (*Acostant-se a Beverly.*)—Serenitat, senyoreta!... Tingui calma.

RILEY (*Al Comissari.*)—Aquest minyó està realment malalt. Acompanyi'l al seu camerino i que el vigilin, encara tinc de fer-li vàries preguntes.

FAKIR (*A Beverly.*)—No s'apuri... Jo em cuidaré d'ell... No li passarà res.

RILEY (*A Schmidt.*)—Digui a l'empresari que faci venir el metge, que el volem interrogar.

(*Alexandre a l'intentar caminar cau i queda rígil. Schmidt l'agafa i se l'endú fora de l'escenari. Riley col·loca la cadira al fons de l'escenari amb el respatller cap al públic. Se'n va cap al mig de l'escena. Beverly és al seu davant.*)

BEVERLY (*A Riley.*)—Li prego que em deixi anar amb el meu germà.

RILEY.—Vostè té de quedar-se aquí. Tot això té un aire mol extraordinari.

BEVERLY.—El meu germà és innocent.

RILEY.—Ja ho veurem... Després, quan pugui estar per vostè la deixaré parlar una mica amb el seu germà. (*Es gira i mira a tothom. El Fakir fa seure a Beverly i ell es queda a l'esquerra de la cadira.*)

YOUNG (*Sortint per la dreta, molt de pressa.*)—Senyor inspector: em permet que faci baixar el teló i posar un altre número? Cal pensar amb el públic... Han vingut aquí per veure un espectacle de musi-hall, i...

RILEY.—Silenci! Aquest és un afer massa greu, i necessito que tot es quedi tal com està, i, demés, que ningú surti del teatre. (*A tots els de l'escenari en general i particularment al Fakir.*) I ara, escoltin. És precís d'averiguar la veritat.

FAKIR.—Molt bé.

RILEY.—No admeto interrupcions mentre estic parlant. Desitjo saber tot l'ocorregut, i vostè m'ho explicarà.

FAKIR.—Però... altra vegada!

RILEY.—I cent vegades, si em ve de gust! Parli!

FAKIR (*De mala gana.*)—Està bé... senyor... està bé. Doncs jo estava gairebé a la meitat del meu número quan vaig fer aparèixer el meu ajudant.

RILEY.—Com s'enten? Vostè el fa aparèixer?
FAKIR.—Ensenyo al públic aquest moble buit, tanco, i quan torno a obrir Alexandre és a dins. (*Riley examina el moble, mirant amb desconfiança al Fakir.*) Està aficionat a l'illusionisme, senyor Riley?
RILEY.—Em sembla que no.
FAKIR.—Fa bé... és un mal negoci. (*Sorgeix un gran escàndol entre bastidors. Estelle crida, Maloney—l'electricista—dóna cops a terra. Barallant-se i cridant entren en escena.*)
MALONEY.—Jo l'he vista... jo mateix... no m'ho pot negar...
ESTELLE.—Ja li he dit que he caigut, ha estat sense voler.
MALONEY.—Aquesta és la que ha apagat la llum... aquesta... aquí la tenen.
RILEY.—Es veritat això?
ESTELLE.—Es que no es vol creure que he caigut... he caigut... deixi'm estar d'un cop!...
RILEY (*A Maloney.*)—Deixi-la... Com ha anat això?
MALONEY.—Ha desconectat el quadro i ha deixat a les fosques tots els serveis del teatre... ha estat quan s'ha sentit el tret.
ESTELLE.—Ha estat la fatalitat... Jo no sé... estava marejada... he caigut i al caure m'he arrepenjat sense voler en una palanca.
MALONEY..—I ens ha deixat a les fosques... Digui que ha apagat el llum mentre jo estava distret parlant amb vostè.
ESTELLE.—No, senyor... això no és veritat. Es que m'he marejat.
RILEY.—Ja és una bona casualitat d'anar a caure precisament sobre la palanca.
ESTELLE.—Doncs és la cosa més natural... jo estava allí a la primera caixa seguint amb atenció els treballs del Fakir... quan ell llegia el pensament, de sobte m'ha vingut una idea, i m'he dit: sabrà el que jo estic pensan ara? Està clar... m'he ruboritzat, me n'he donat vergonya i... m'he marejat.
RILEY.—Però com ha estat?
ESTELLE.—Doncs miri... de la manera que es mareja tothom... així... he començat a vacillar,... he caigut... i... per protegir-me m'he agafat amb el primer que m'ha vingut a mà, i els llums s'han apagat.
MALONEY.—A mi no hi ha qui em tregui del cap que el tret està relacionat amb l'apagament dels llums i el que els ha apagat ha estat la senyoreta... Jo he vist com agafava l'interruptor, jo ho he vist, jo ho he vist.
RILEY.—Quant temps fa què coneix al Fakir, vostè?
ESTELLE.—Fa tres setmanes que vaig començar a treballar amb ell.
FAKIR.—Aquesta noia és una de les meves auxiliars i puc assegurar que diu la veritat.
RILEY.—De manera que és una companya de treball?
FAKIR.—Exactament. I... com tots nosaltres no té res a veure amb el delicte comès.
RILEY (*Mirant-la fixament.*)—Així, doncs, vostè no suposa que aquesta senyoreta podria tenir alguna... «relació» amb el jove ajudant? Aquesta noia ha apagat els llums; en l'obscuritat ha caigut ferit el tutor de la senyoreta Beverly que és enemic mortal d'aquest minyó... i això no li diu res a vostè? Doncs a mi em sembla que les coses es van simplificant... (*Riley es fica les mans a les butxaques i es comença a passejar molt satisfet, mentre el Fakir aixeca els braços com volent dir «Déu el faci bo». En mig d'una gran confusió de veus entra Young corrents, nerviós, sufucat, està completament afònic, parla gairebé per senyes. Darrera d'ell en mànegues de camisa i eixugant-se les mans amb una tovacola el Dr. Blachtone.*)
YOUNG.—Senyor inspector!
RILEY.—Què passa?
YOUNG.—Aquí... el Doctor...
RILEY.—Esperi's.
YOUNG.—És urgent.
RILEY.—Què passa?
YOUNG.—El Doctor... que desitja parlar-li amb urgència. (*El doctor continua eixugant-se les mans.*)
RILEY (*Girant-se de cara al doctor.*)—És vostè el metge?
BLANCHTONE (*Eixugant-se passa per davant de Young.*)—Servidor de vostè.
RILEY.—Què m'ha de dir?
BLANCHTONE.—Doncs que aquest senyor ferit... acaba de morir. I que jo amb el permís de vostè, em retiraré.
RILEY.—No. No se'n vagi del teatre. El necessitaré.
BLANCHTONE.—Doncs... Com vostè vulgui. (*En dir el Doctor que Carrington ha mort, Beverly ensorra la cara en les seves mans i sanglota. El Fakir tracta d'aconsolar-la.*)
RILEY.—Mort! Això ha estat un assassinat... Schmidt! Retingui a tots els presents com a testimonis... (*A Young.*) Senyor empresari: Vostè disposa d'alguna habitació en la qual jo em pugui installar per prendre les declaracions?
YOUNG.—El meu despatx, però allà hi ha la víctima... Podríem habilitar un «camerino».
RILEY.—Tant li fa... Schmitd: Col·loqui aquests dos agents a la porta del despatx. El Doctor que vingui el primer, a declarar. Després declararan vostès... (*Al públic.*) Perdonin si els ocasiono tantes molèsties, però en aquest local hi ha un assassí, i estic decidit a trobar-lo costi el que costi, encara que tingui de registrar l'edifici des dels baixos fins a la teulada i que tingui de tenir tothom tancat amb clau durant vint-i-quatre hores.

La SRA. WIMBLETON *entra desolada fent uns grans crits*

WIMBLETON.—Però què diu aquest home? Vint-i-quatre hores tancada? Vint-i-quatre hores sense veure el meu marit ni donar mamar al nen? Vinga home, vinga!... M'agradaria de *rigint-se resoltament a la sortida.*)
RILEY.—Dougherti!
DOUGHERTI.—Present! (*Avançant cap a la bateria.*)
RILEY.—Vigili aquesta senyora i faci-la callar.
DOUGHERTI.—Com a vigilar-la, ja la vigilo, però el que és fer-la callar!... (*Se'n va per la porta de sortida de butaques.*)
SCHMITD.—Senyoreta, segueixi'm. (*A Beverly.*)
BEVERLY (*Aterroritzada.*)—Oh! no, no. Ara no podria veure'l.
RILEY.—Necessitem identificar la víctima. Li prego que hi vagi. La molestarem tan poc com podrem, però vostè ha de prestar declaració. (*Al comissari.*) Acompanyi-la.
FAKIR (*Acostant-se a Beverly.*)—Jo, en lloc de vostè no contestaria una sola paraula...

RILEY (*Girant-se.*)—Vol fer el favor de deixar en pau, a n'aquesta senyoreta? (*Beverly i el Comissari se'n van. Al Fakir.*) Vostè passi al davant meu.

FAKIR.—Abans desitjaria parlar amb el meu ajudant... vull veure com està.

RILEY.—Ni per la seva pròpia vida tindria vostè tant interès com per aquest minyó. Per què això?

FAKIR.—Perquè si no el cuiden com cal, aquest vespre, en lloc d'un cadàver en tindrem dos, aquí...

RILEY.—La salut d'aquest jove li interessa més que el descobriment de l'assassinat.

FAKIR.—I està clar que m'interessa més... però molt més...

RILEY.—El que vol vostè, és parlar amb ell per alliçonar-lo abans de que jo l'interrogui.

FAKIR.—Si vol, em pot fer acompanyar per un batalló de policies...

RILEY.—No. Jo parlaré abans amb ell.

FAKIR.—Li dono la meva paraula d'honor de que no saben res d'aquest crim.

RILEY.—Doncs jo afirmo, que vostè i el seu ajudant saben d'aquest crim molt més del que sembla.

YOUNG.—Senyor Inspector, em dóna permís per fer baixar el teló, ara?

RILEY.—I, per què?

YOUNG.—Bé tinc de fer alguna cosa pel públic. No puc pas tenir aquests senyors assentats aquí sense complir el meu programa.

RILEY (*S'acosta més al públic.*)—Pot deixar sortir el públic perquè fumin un cigarret, però advertint-los que tinc homes collocats a totes les portes i que si algú intenta escapar-se, serà pitjor per ell.

(*Se sent un crit d'Alexandre per dintre l'escenari, a la dreta. Un crit de dolor mental de sofriment, de por repentina.*)

ALEXANDRE (*Des de dintre.*)—Bengapur! Fakir! A mi! A mi!

(*Riley i Young corren a la dreta quan senten el crit. El Fakir salta dintre de la caixa de laca, tanca la porta i desapareix.*)

YOUNG (*Veient com s'escapa el Fakir.*)—Déu meu! El Fakir s'ha tancat. Intentarà escapar-se.

(*Sonen xiulets de la policia. El Comissari ve corrents per la dreta. Riley forceja volen obrir la caixa. El Comissari l'ajuda.*)

RILEY.—Maleït sigui! Se'ns escapa! (*Finalment aconsegueixen obrir la caixa i veuen que està buida.*) On va a parar l'escotilló?

YOUNG.—Als fossos, però no tenen sortida.

RILEY.—Doncs a registrar-ho tot. Vigileu totes les portes... Tiri el teló. (*Entra a la caixa.*)

YOUNG.—Teló. Tireu el teló! (*Al públic.*) Respectable públic: Vostès ja han sentit les ordres del cap superior. Ho sento molt... els juro que és la primera vegada que es comet un assassinat en el meu teatre... però, vaja, procuraré que es distreguin... a veure, orquestra... toquin alguna cosa... però alegre eh?, alegre que ja ens convé... (*En aquest moment el Comissari surt corrents de la caixa. A dintre se senten dispars.*) Què és això, Schmidt? Han agafat el Fakir?

SCHMIDT.—Tiri'n el teló! Tiri'n el teló metàllic! Que no vagi algun tret al públic!

YOUNG.—Teló! Teló! (*Cau el teló ràpidament. De seguida comença a baixar el teló metàllic, l'orquestra, girada de cara al públic toca quelcom d'alegre. S'illuminen els llums de la sala i en el quadro anunciador apareix la paraula* DESCANS.)

FINAL DEL PRIMER ACTE

ACTE SEGON

Durant l'entreacte l'orquestra haurà executat un parell de números de música. Al sonar els timbres en els passadissos, l'orquestra para de tocar. Immediatament els Agents de policia baixen de l'escenari per les escaletes laterals, surten al vestíbul i es fiquen entre els grups dels espectadors, dient-los: «*Facin el favor d'ocupar les seves localitats. L'inspector general desitja que presenciïn les diligències*» Una vegada el públic és dintre la sala s'obre el Teló.—L'escena està igual que a l'acabar-se el primer acte.—La caixa de laca per on s'ha escapat el Fakir, ara està tancada.

Els personatges estan collocats de la manera següent: ALEXANDRE *assentat en una butaca. Es troba en el perillós estat mental que es temia el Fakir. Espantat i aturdit, fa l'afecte que no es dóna compte de res del que passa.* BEVERLY *és al seu costat cuidant-lo molt enternida.* RILEY *a peu dret interroga a* YOUNG *que ha fet el relat del succeït per centèsima vegada. Tres policies convenientment distribuïts per l'escenari.*

YOUNG.—Ja ho veu, senyor Inspector. És la centèsima vegada que li explico el que jo he vist. M'he quedat afònic.

RILEY.—Perfectament. Fa molt temps què vostè coneix el Fakir?

YOUNG.—El coneixia per la seva reputació. És el primer illusionista del món. La seva fama és Universal. Aquesta és la primera vegada que treballa al meu teatre.

RILEY.—Vostè sap alguna cosa de la seva vida, de les seves intimitats...

YOUNG.—Home... li diré. Dels artistes se'n conten tantes coses...

RILEY.—Però, d'aquest. Què en sap vostè?

YOUNG (*Confidencialment.*)—Oh! D'aquest sé que no s'assembla als altres. Viu en els millors hotels... no es tracta amb els companys. Té un cotxe magnífic i dóna unes propines esplèndides. No beu. No juga. No se li coneixen enredos amorosos. És un home molt ensopit, ja li diré.

RILEY.—I d'on treu els diners?

YOUNG.—No ho sé... Té un bon sou... Dos mil dòlars setmanals...

RILEY.—Tant guanya?

YOUNG.—Es un gran artista... Ningú pot imitar el seu treball... Aquesta nit el públic no ha pogut donar-se'n compte, però li asseguro que és meravellós.

RILEY.—Potser el públic no s'ha donat compte de les meravelles que fa aquest senyor, però el que és jo, em sembla que me n'he començat d'enterar. Cregui'm... Aquest cèlebre Fakir i aquest jove sonàmbul, o el que sigui, saben alguna cosa del crim que s'ha comès.

BEVERLY.—Això no. El meu germà és innocent. Ho juro.

RILEY.—Ja ho veurem. Ara lo urgent és trobar el Fakir. Suposo que estaran registrant els fossos.

YOUNG.—Sí, senyor. Compareixerà! No pot pas escapar-se dels fossos.

RILEY.—Voldria interrogar aquest minyó, però en l'estat en què es troba dubto que el poguem fer parlar. (*Dirigint-se a un Agent.*) Digui al Dr. Blanchtone que faci el favor de venir. (*L'agent se'n va.*)

YOUNG.—Tot això està molt bé, senyor Inspector. Però no li sembla que hauria de continuar la representació? El públic reclamarà. Ha vingut per veure un programa de music-hall.

RILEY.—No pot ésser, no podem tocar res de l'escenari. Se l'ha de deixar tal com està. No s'hi pot treballar, ara. Si vostè vol divertir el públic, que toqui l'orquestra. Ja li he dit abans.

YOUNG.—Es què el públic em demanarà els diners?

RILEY.—Això, rai. Els hi torna.

YOUNG.—Doncs si tinc de tornar els diners i els artistes volen cobrar i els músics em demanen doble sou per tocar més; ja sé qui serà la segona víctima d'aquesta nit: Jo!

RILEY.—Ho sento molt.

Entren el DR. BLACHTONE *i* AGENT

BLACHTONE.—Vostè desitjava parlar-me, senyor Inspector?

RILEY.—Si, senyor. Necessito ampliar la seva declaració.

BLACHTONE.—Estic a les seves ordres.

RILEY.—No ha dit res el ferit abans de morir? No li ha sentit cap paraula?

BLACHTONE.—Paraules, soltes... Sense sentit... Parlava d'una aranya... Repetia. No vull... No vull... Que no la vegi...

RILEY.—Es veu que temia que el «medium» reconegués la joia.

BLACHTONE.—Es possible. Però no podia dar-se compte del que deia. No se'n pot treure cap deducció d'això. Jo per la meva part no m'atreviria a acusar a ningú per una paraula murmurada en aquests moments.

RILEY.—Segons em va manifestar abans, vostè és un gran aficionat a aquests experiments, i seguia amb gran interès el treball del Fakir. No ha advertit res en la seva actitud? Algun gest. Alguna cosa? Vostè no creu que el Fakir podia estar d'acord amb el «medium»?

BLACHTONE.—No ho sé. Jo he presenciat els treballs amb curiositat i admiració. No obstant quan ha vist aquesta senyoreta, em va semblar... La veritat no sé si dec...

RILEY.—Si, si. Vostè ha de dir tot el que sàpiga.

BLACHTONE.—Es que aquestes són coses que potser no tenen cap fonament. Va semblar que aquesta senyoreta li havia interessat molt al Fakir. Que li agradava. En una paraula, que tractava de conquistar-la.

BEVERLY.—A mi?

RILEY.—Silenci!

BLACHTONE.—La mirava dissimuladament. Somreia. I després quan el Sr. Carrington se li ha dirigit furiós, en lloc de contestar-li seriament ho feia en un to burleta, com d'home gelós, que vulgués mortificar-lo.

RILEY.—Vostè creu que el tret ha sortit de la sala?

BLACHTONE.—No és versemblant.

RILEY.—Llavors ha sortit de l'escenari.

BLACHTONE.—No puc precisar-ho. L'autòpsia indicarà la direcció del projectil.

BEVERLY.—Senyor Inspector. Veig que vostè tracta de totes maneres de fer caure les sospites sobre el meu germà. I això és una infàmia. El meu germà és innocent. El meu germà no ha disparat.

RILEY.—O ha estat ell, o ha estat el Fakir. El seu germà i el seu tutor s'odiaven. Vostè mateixa ho ha dit. Durant el treball de l'illusionista una persona de la confiança del Fakir, advertida del que té de fer, apaga els llums. Què se n'ha de pensar d'això? I, a propòsit. Té alguna cosa de particular l'agulla que vostè va donar al Fakir? Es una joia de família?

BEVERLY.—Es una agulla de pit en forma d'aranya, que em va regalar el meu germà fa quatre anys... Però, esperi's... Si... Hi ha una cosa que ara em sembla estranya.

RILEY.—Què és?

BEVERLY.—Des de fa algun temps només usava aquesta joia quan el meu tutor m'ho manava. Ell era el que em deia quan tenia de posar-me-la. Unes vegades al pit... Altres posada al barret... Aquesta nit m'ha ordenat que me la posés per anar a passejar pel Broadway i m'ha obligat a anar amb l'abric obert.

RILEY.—Veritablement, és ben estrany això!

BEVERLY.—Com que era un home tan especial, jo sempre he cregut que tenia manies...

RILEY.—I a quina mena de negocis es dedicava el seu tutor?

BEVERLY.—Era borsista. Tractava amb gent molt diversa. Per exemple, l'havia vist parlar vàries vegades amb aquests dos joves que han ofert el cotxe.

RILEY.—Però, vostè no sap quina mena de negocis?

BEVERLY.—No. Era una mica misteriós. S'amagava, no solament de mi, sinó de tothom.

RILEY.—De manera que vostè tenia de portar aquesta nit la joia posada al pit i l'abric obert perquè es veiés bé?

BEVERLY.—Sí, senyor.

RILEY.—Això pot ésser més important del què sembla: Doctor: Està en disposició de parlar aquest jove?

(*El Dr. Blachtone s'apropa a Alexandre.*)

BLACHTONE.—No, senyor. Si se l'obliga a fer el més petit esforç mental, jo no responc d'ell.

(*Beverly plora.*)

BEVERLY.—Déu meu!

RILEY.—Però, què és el que té?

BLACHTONE.—El més probable és que hagi perdut la raó. El cor li bat dèbilment. La sotragada deu haver estat terrible. A més a més no oblidi, que segons el Fakir, aquest minyó pateix d'amnèsia. És inútil pregun-

tar-li, perquè no contestarà. No recordarà res.

RILEY.—Aquesta pèrdua de la memòria, és absoluta?

BLACHTONE.—Sí, senyor. De totes maneres, potser ara, sota la influència d'una altra impressió, recobrés la memòria. Hi han hagut casos. Però si se l'interroga, haurà de fer-se amb molt de compte.

RILEY (*A Alexandre.*)—A veure. Com es diu, vostè?

ALEXANDRE (*Parla amb la mateixa veu estranya que parlava quan endevinava els objectes des de l'escenari.*)—És un objecte... amb una història molt rara... Molt rara...

RILEY.—Però vostè no ha sentit el què li pregunto? Contesti. Com es diu?

BLACHTONE.—Això és el mateix que deia abans. Es refereix a l'agulla.

BEVERLY.—No l'aturmenti, per caritat. No veu que no pot enraonar?

ALEXANDRE (*Igual que abans.*)—Una joia... és... és... no la veig...

RILEY.—Quina joia és aquesta? Parli.

ALEXANDRE.—No me'n recordo (*Li cau el cap sobre el pit i queda silenciós.*)

BLACHTONE.—No li pregunti res més. Seria perillós.

RILEY.—Bé. Bé. Esperem-nos.

BLACHTONE.—I, ara. Puc retirar-me?

RILEY.—No, senyor.

BLACHTONE.—És que jo tinc malalts per visitar...

RILEY.—Impossible, Doctor. Vostè com tots els altres s'ha de quedar aquí.

BLACHTONE.—Obeeixo, encarà que això em perjudica.

RILEY.—Ho crec, però vostè és un bon ciutadà, i cal sacrificar-ho tot per la justícia.

BLACHTONE.—A les seves ordres, senyor Inspector. (*El Dr. Blachtone se'n va.*)

RILEY.—És imperdonable la badada del comissarí. No incautar-se de la joia!

BEVERLY.—Ha desaparegut?

RILEY.—Deu tenir-la el Fakir.

(*En aquest moment s'obra la porta de la caixa de laca i apareix el* FAKIR *fumant una cigarreta. La llum de l'escena es rebaixa, per illuminar l'aparició del Fakir.*)

FAKIR.—S'ha equivocat, senyor Inspector.

(*En sentir la veu del Fakir, Riley i Beverly es giren molt sorpresos.*)

RILEY.—Vostè! (*Treient-se un revòlver.*)

BEVERLY.—El Fakir!

FAKIR.—Jo mateix.

RILEY.—D'on surt ara?

FAKIR.—Però, si no em separo de vostè un sol instant! Si em proposo acompanyar-lo tota la nit.

RILEY.—Vostè se'n burla.

FAKIR.—Res d'això. Però és que oblida que jo sóc un Fakir, que posseeixo certes facultats meravelloses i que tant puc fer desaparèixer un cigarret com desapareixo jo mateix.

RILEY (*Apuntant-li.*)—Doncs miri de no desaparèixer gaire, perquè potser li ficaré cinc bales al cos.

FAKIR.—Sortirien les bales, però jo desviaria la seva direcció. Ni una sola em tocaria. A més a més, senyor inspector, sàpiga que estic tant interessat com vostè en descobrir aquest crim, però vull ésser jo personalment el que el descobreixi. (*Ha sortit de la caixa i aquesta torna a tancar-se. El Fakir ara va sense turbant.*)

RILEY.—Està bé, però pel que pugui ésser li posaré les manilles.

FAKIR.—Oh! no ho faci, senyor inspector... No val la pena. Em privarà dels braços i de les mans i els necessito molt per ajudar la Justícia.

RILEY.—Per què ha fugit cap els fossos del teatre?

FAKIR.—No he pas fugit...

RILEY.—Com s'entèn que no?

FAKIR.—Fugir? Per què? He observat que l'agulla havia desaparegut i he baixat a buscar-la per si havia caigut.

RILEY.—Vostè té una gran agilitat mental i la contesta ràpida.

FAKIR.—Sóc un illusionista!

RILEY.—I la policia no l'ha detingut a baix el fosso

FAKIR.—I ca! Del fosso he sortit cap a l'orquestra i he estat passejant-me pel teatre; per no ésser conegut m'he deixat el turbant a la trompeta del Jazz-band.

RILEY.—I la joia?

FAKIR.—Jo no la tinc. I ara, permeti'm que miri com es troba aquest minyó.

BEVERLY.—El Doctor ha dit que està molt greu.

FAKIR.—Ja ho he sentit, però els metges sempre exageren. Ara ho veurem.

RILEY.—Li adverteixo que el primer gest sospitós que faci, disparo.

FAKIR.—Vostè mateix! (*S'apropa a Alexandre.*) Alexandre! Alexandre! Sóc jo. El teu amic... El Fakir. A veure. Escolta'm. Ja estàs bo. Ho sents? Et mano que estiguis bé. Parla.

ALEXANDRE.—Fakir! Fakir!

FAKIR (*A Beverly.*)—Senyoreta, faci'm el favor. Colloqui's aquí, agenolli's (*Col·loca Alexandre davant de Beverly.*) Aixequi el cap. (*A Alexandre.*) Mira aquesta senyoreta. (*Alexandre la mira.*) Toca els seus cabells. (*Alexandre passa les mans pel cap de Beverly.*) Què? No saps qui és? No te'n recordes? És la teva germana... La teva germana! (*Alexandre molt emocionat aixeca els braços i crida.*)

ALEXANDRE.—Beverly! Beverly!

BEVERLY (*S'abraça a Alexandre.*)—Enric! Germà meu!

FAKIR (*A Riley.*)—Ja veu com el metge s'equivocava. Ara vostè pot interrogar-lo. (*A Alexandre, autoritari.*) Et van a parlar. No t'espantis. Contesta.

RILEY.—Escolti. Què és el que ha passat aquesta nit, mentre vostès treballaven?

ALEXANDRE.—Una cosa terrible. Quan el Fakir m'ha ensenyat la joia amb l'aranya, he sentit com si em donessin un cop de massa al cap. El dolor ha estat espantós!

FAKIR.—La memòria que tornava al reconèixer aquell objecte. (*A Riley.*) És un cas freqüent, senyor inspector. Orientació ràpida de les cèllules bulvars.

ALEXANDRE.—Com si s'estripés un vel al davant dels meus ulls, cent records m'han vingut a la vegada. Dissimuladament he mirat per sota la bena que em cubria els ulls i he vist a Carrington dret, disputant-se amb el Fakir. Ho he recordat tot.

Que aquell home m'havia volgut assassinar. Que ens havia robat a la meva germana i a mi. Al veure'l allà a deu passos, sense saber el què em feia he buscat el revòlver a la meva butxaca...

BEVERLY.—Déu meu! (*Espantada, es tapa la cara.*)

RILEY.—I ha disparat contra Carrington quan s'han apagat els llums? (*Una pausa.*)

ALEXANDRE.—No! No! He tingut la intenció, però no he disparat.

(*Beverly fa un respir.*)

FAKIR.—Quina por m'ha fet passar aquesta criatura, senyor inspector!

BEVERLY.—Estava segura que era innocent.

(*Alexandre inclina el cap i queda en silenci amb els ulls tancats.*)

RILEY (*Mirant a Alexandre.*)—Em sembla que s'ha desmaiat.

FAKIR.—No és res. Doni ordre de què el treguin a l'aire, en un balcó. Li passarà de seguida. L'aire fred de la nit el desvetllarà.

RILEY (*Crida un Agent.*)—Emporti-se'n aquest jove a la galeria, a la vora del balcó, que li toqui l'aire... (*L'Agent se'n duu Alexandre.*)

BEVERLY.—Puc acompanyar-lo?

RILEY.—No, no. Vostè quedi's. Ja hi anirà després. (*Pausa.*) I ara, senyor professor de cinisme, li diré que l'assassí de Carrington, és vostè, amb complicitat amb aquesta amable senyoreta.

FAKIR.—Eh?

BEVERLY.—Quina bogeria!

RILEY.—Què em contesta, vostè?

FAKIR.—Que vostè sí que és un professor, però d'humorisme... Ni aquesta senyoreta, ni el seu germà, ni jo, tenim res a veure amb el crim. Ja li he dit una altra vegada i ara li repeteixo.

RILEY.—Vostè és un bon escamotejador, però la veritat, no me l'escamotejarà tan fàcilment.

FAKIR.—Ni en tinc cap ganes.

RILEY.—A veure- D'on ha sortit el tret?

FAKIR.—No ho sé. Estàvem a les fosques.

RILEY.—Però vostè pot deduir-ho. Ha sortit de l'escenari o del públic?

FAKIR.—Deu haver sortit del públic.

RILEY.—Vol donar-me a entendre que algú de les localitats immediates ha disparat contra Carrington, mentre aquest es barallava amb vostè?

FAKIR.—No hi ha hagut tal baralla. Carrington m'ha agafat pel braç. Per desfer-me'n hem donat la volta. Jo estava de cara al públic, i ell de cara a l'escenari. De la manera que la bala ha entrat no crec que hagi pogut sortir de cap altra banda que del públic.

RILEY.—Vostè coneixia aquesta senyoreta?

FAKIR.—No, senyor.

RILEY.—I al senyor Carrington?

FAKIR.—Tampoc.

RILEY.—Així doncs, és una veritable coincidència que el germà d'aquesta noia treballi amb vostè?

FAKIR.—Sí, senyor. I estic contentíssim de què els dos germans s'hagin trobat.

RILEY.—Molt bé! I per què m'enganya en dir que no coneixia aquesta senyoreta?

FAKIR.—Que jo l'enganyo?

RILEY (*Treient-se ràpidament el retrat.*)—Sí, senyor. Vostè portava a la butxaca aquest retrat d'ella.

BEVERLY (*Molt sorpresa.*)—El meu retrat!

(*El Fakir vacilla una mica perdent la serenitat. Després d'una pausa procura recobrar el domini de sí mateix.*)

FAKIR.—Aquesta pregunta, senyor Inspector, és una mica indiscreta...

RILEY (*Amb to burleta.*)—Oh! perdoni... No el voldria pas comprometre...

FAKIR (*Amb el mateix to.*)—Vostè és molt amable...

BEVERLY.—Vostè tenia una fotografia meva?

FAKIR.—Senyoreta... Donaria qualsevol cosa, perquè en aquest instant vostè pogués llegir en el meu pensament...

RILEY.—Abans que tot, contesti'm. Per què tenia el retrat de la senyoreta?

FAKIR.—Si pogués prescindir de la contesta, li agraïria molt. És una cosa que no voldria dir... davant d'ella.

RILEY.—No estem aquí per a perdre el temps... Contesti'm.

FAKIR.—Està bé. Contestaré. Quan vaig recollir el seu germà, ara fa dos anys, li vaig trobar aquest retrat en una butxaca. No sabia qui era i també ignorava el nom de la persona retratada.

RILEY.—Segueixi.

FAKIR.—Des de fa dos anys no surto una sola vegada en escena sense portar aquesta fotografia. Sóc una mica supersticiós i crec que això em dóna bona sort. És més. Sospito que de tant mirar-me aquest retrat he acabat per enamorar-me'n.

RILEY.—Per enamorar-se'n?

FAKIR.—Del retrat, si, senyor. Mai s'aparta de la meva imaginació. Ja li he dit abans. És el meu amulet, la meva mascota, el talismà de la bona sort. Oh! És una cosa molt seriosa, senyor Inspector. Fixi's... Una nit que em vaig oblidar de recollir el retrat no vaig poder realitzar cap dels experiments... Els jocs d'illusionisme van fracassar. El públic va xiular furiosament... Una altra vegada...

RILEY.—Bé, vaja. Ja n'hi ha prou...

FAKIR.—No, senyor. Estic contestant la seva pregunta i tot just he començat. Vostè m'ha ordenat que parlés contra la meva voluntat. Ara ningú m'obligarà a callar-me el què fa dos anys que estic esperant per dir. (*A Beverly.*) Senyoreta, perdoni'm. Mai m'hauria imaginat poder dir-li aquestes coses, en aquest lloc i en aquestes circumstàncies... Són coses per ésser dites a soles i en veu baixa, però són tant nobles, tant pures, que també les hi diria davant de tot el món.

RILEY.—El lloc i el moment, no són gens a propòsit per una declaració d'amor. A més a més, no sé quina cara fer-hi, jo aquí.

FAKIR.—La culpa és de vostè, que m'ha obligat a parlar. I, ara, torni'm el retrat.

RILEY.—Impossible! Forma part de les proves.

FAKIR.—Pensi que fa dos anys que el porto al damunt. Sigui una mica amable.

RILEY.—És inútil.

FAKIR.—Bé, no li quedarà pas altre remei que tornar-me'l.

RILEY.—Potser sí, però mentrestant l'enviaré a la «quefatura», vigilat convenientment, i ben emmanillat, pel que pugui ésser...

FAKIR.—Doncs, farà una tonteria.
RILEY.—Fixi's una mica en el què diu, o del contrari...
FAKIR.—Deixi'm acabar. Si ens complica en aquest crim absurd vostè comprometrà irremeiablement la seva carrera. En canvi, deixarà escapar el culpable, que sense cap mena de dubte és el criminal més hàbil, més fred i més cruel que hi ha a Nova York. Vol desaprofitar l'ocasió que se li presenta?
RILEY.—El revòlver que hem trobat en poder del seu ajudant i el retrat que vostè tenia, són proves suficients per poder-se fer una opinió.
FAKIR.—No. No és suficient. No hi ha cap Jurat que condemni si no té proves més convincents. No s'enganyi, senyor Inspector. Vostè ho sap millor que jo, que aquest crim no és dels que es posen en clar tan fàcilment. Mediti-ho bé. El tret ha sortit a les fosques amb una arma moderna... Una de les moltes persones que es troben en la sala ha pogut cometre l'assassinat. Vostè no té cap testimoni presencial del fet.
RILEY.—I on vol anar a parar, amb tot això?
FAKIR.—Vull dir que s'ha d'enginyar una mica. I que jo m'ofereixo a ajudar-lo en les seves recerques.
RILEY.—Vostè!
FAKIR.—Sí, senyor. La seva missió és d'espantar al culpable perquè ell mateix es delati.
RILEY.—Que ell mateix es delati?
FAKIR.—Sí, senyor. Fer-li por, aterroritzar-lo. I per lograr aquest fi jo em crec perfectament capacitat.
RILEY (*Amb desdeny.*)—No cal que es molesti!
FAKIR.—Perdoni que insisteixi. Jo sóc innocent! Nosaltres som innocents! Li juro davant de Déu. El culpable, home o dona, és aquí, a la sala, esperant que vostè permeti la sortida, per anar-se'n tranquillament, i una vegada sigui al carrer mai més el podrà atrapar.
RILEY (*Vacillant.*)—Què és el que vostè es proposa?
FAKIR.—Proposo d'emplear el millor procediment que es coneix per remoure la consciència d'un criminal: la por. Jo faré una demostració d'espiritisme amb Alexandre. Serà una demostració com no se'n haurà fet cap altra al món.
RILEY.—A veure... Expliqui's...
FAKIR.—No puc. Si fracasso, estic a les seves mans. Vostè no haurà perdut res. En canvi, l'èxit serà per vostè, i demà...
RILEY.—Demà seré la riota de tot Nova York.
FAKIR.—Demà vostè serà cèlebre. La premsa l'omplirà d'elogis i és possible que això li serveixi per arribar al primer lloc de la magistratura.
RILEY.—No aspiro a tant. Digui. Quan temps necessita per fer aquest experiment?
FAKIR.—Deu minuts.
RILEY.—Doncs bé. Accepto. Provem-ho.
FAKIR.—Gràcies, senyor Inspector. Moltes gràcies.
RILEY.—Però no es pensi que ara se'm tornarà a escapar com abans?
FAKIR.—Què vol fer?
RILEY.—Emmanillar-lo. Doni'm les mans.
FAKIR.—Li juro que...
RILEY.—Doni'm les mans, li dic. (*Li col·loca les manilles agafant-li les mans darrera l'esquena.*)
FAKIR.—Precisament ara que tenia ganes de fumar un cigarret...
RILEY.—Fumi-se'l.
FAKIR.—Moltes gràcies, però no sé com.
RILEY.—On té la cigarrera?
FAKIR.—Aquí, en aquesta butxaca.

(*Riley li treu la petaca de la butxaca, pren un cigarret i li col·loca a la boca. De seguida es gira de cara a Beverly.*)

RILEY (*A Beverly.*)—A veure què en sortirà de tot això?

(*El Fakir sense que els altres el vegin treu una mà, busca l'encenedor, encèn el cigarret i torna a emmanillar-se sense que ningú ho hagi vist.*)

Entren en escena YOUNG *i* SCHMIDT

(*Al públic.*) Senyors: Com que crec que el Fakir té alguna cosa a veure amb el crim que s'ha comès aquí, em proposo endur-me'l detingut, però, abans, com vostès han vist, m'ha pregat que l'autoritzi per fer no sé quin experiment, que, segons ell diu, pot contribuir a l'aclariment de l'assassinat, i jo, m'he considerat en el deure...
FAKIR.—Escolti, senyor Inspector... Si vol, vigili'm amb la pistola als dits, però faci'm el favor de treure'm les manilles.
RILEY.—Vinga! (*Li treu les manilles.*)
FAKIR.—Moltes gràcies. I ara, em vol deixar parlar al públic?
RILEY.—Parli!
FAKIR.—Moltes gràcies. (*Dirigint-se al públic.*) Respectable públic. Potser alguns de vostès, creuen amb l'espiritisme. D'altres, la majoria, seran escèptics. El que vaig a fer és un experiment extra natural, que els creients considerem infal·lible. La vida té tantes coses extraordinàries! Estic lluitant per la meva llibertat i per la d'altres innocents com jo. Circumstàncies misterioses sembla que em condemnen. L'objecte de la meva vida professional és divertir els públics, però aquesta nit, per primera vegada tindré de fer servir, d'una manera absolutament sèria tots els mitjans ultratelúrics que posseeixo, sense pensar en distreure'ls, perquè amb aquest experiment m'hi jugo la meva vida. He d'utilitzar tots els meus recursos per tractar de fer-los veure amb els seus propis ulls el veritable criminal. El criminal que potser ja m'escolta en silenci, tremolant, però el seu silenci serà inútil, perquè la consciència el farà confessar. (*Dirigint-se a Riley.*) Faci'm el favor de fer comparèixer a Alexandre. (*Riley dóna ordre als Agents, que se'n van i al cap d'un moment compareixen amb Alexandre.*) Assenteu-lo aquí. (*Alexandre s'asssenta a la butaca que hi ha al mig de l'escenari, precisament sota el mirall que hi ha a la paret del fons. Alexandre està girat d'esquena al públic.*) Convé que siguin a l'escenari totes les persones que han presenciat el fet.
RILEY (*A Schmidt.*)—Que tots els que estaven a l'escenari i tots els del públic que hi han pujat al moment de l'assassinat, vinguin

aquí, mentre el senyor fa l'experiment! Que no s'escusi ningú.

SCHMIDT.—Molt bé, senyor.

FAKIR (*A Schmidt.*)—I faci el favor de cuidar-se de que no interrompin el meu treball. Necessito estar completament tranquil mentre treballo. Jo no sé el què pot passar. (*A Young.*) Faci el favor d'ordenar que posin moltes cadires en semicercle a l'escenari, i que s'hi assenti tothom d'esquena al públic. (*Es colloquen les cadires que ha demanat el Fakir. I s'hi assenten els actors, tramoistes, electricistes, etc.*) Alexandre! Estàs preparat?

ALEXANDRE.—Sí.

FAKIR.—Podràs fer l'experiment?

ALEXANDRE (*Després d'una pausa.*)—Sí.

(*Tothom demostra una gran curiositat i una mica de por. Només el Comissari Schmidt, collocat a un extrem de l'escena somriu escèptic. Els Agents estan collocats en els mateixos llocs on eren en el primer acte.*)

FAKIR.—Silenci! Senyors... Vet aquí el que em proposo. Res, ni ningú podrà resistir el flúid magnètic. El Fakir, amb el seu immens poder farà que l'imatge de la víctima es retrati clara i vigorosa en aquest mirall. La prova serà concluent. El criminal es veurà descobert davant de tots els presents, i serà inútil que tracti d'esquivar el rostre, ni d'amagar-se. (*Als que seuen a l'escenari.*) Vostès. donint-se les mans. (*Al Dr. Blachtone, que és a la sala ocupant la seva butaca.*) No voldria pujar vostè, Doctor?

BLACHTONE.—No. Prefereixo presenciar-ho des d'aquí. Sóc una mica incrèdul.

WIMBLETON (*Des de la sala.*)—Ni jo... Això si que no. Ara una sessioneta d'espiritisme?, després no podria dormir en tota la nit.

SCHMIDT.—Senyora, faci el favor...

RILEY (*A la Sra. Wimbleton.*)—Pugi a l'escenari.

WIMBLETON.—No, senyor Inspector. La darrera sessió d'espiritisme que vaig presenciar, va tenir conseqüències funestes, per a mi.

RILEY.—Què li va passar?

WIMBLETON.—Que aquella ni' vaig conèixer el que avui és el meu marit. No. No. M'estimo més sortir de la sala.

RILEY.—Això no és possible.

WIMBLETON.—És que voldria anar al tocador de senyores.

RILEY.—D'aquí no es pot sortir.

WIMBLETON.—Però ni al tocador de senyores! (*Torna a sentar-se.*)

FAKIR.—Silenci. (*Es fa un gran silenci. El Fakir s'aproxima a Alexandre, li posa els polsers sobre els pàrpars i després s'aparta tot dient:*) Quiet! Rígid! Enfonsa la teva mirada en el més enllà!... Tommy, al teu lloc. Estelle, als llums. La llum artificial va a desaparèixer.

RILEY.—Ei, amb això! Pel cas de que la llum desapareixi del tot, jo no vull sorpreses desagradables. (*Es treu unes manilles.*) Permeti'm que...

FAKIR.—És que jo necessito moure'm.

RILEY.—Sí, ja ho suposo... Veurà, li agafaré la seva mà esquerra amb la meva dreta. Així, emmanillats tots dos. D'aquesta manera vostè es podrà moure, però amb mi. (*Es lliguen tots dos.*) I ara, ja pot desaparèixer la llum, el firmament, i tot el que vostè vulgui... mentre no desapareixi vostè...

FAKIR.—Està bé. Comencem. Agafint-se de les mans. (*En un extrem del semicercle es colloquen junts Riley i el Fakir.*) La llum artificial desapareixerà per tots nosaltres. Tota la llum natural va a concentrar-se en les pupiles d'Alexandre. Els seus ulls s'enfonsaran en l'infinit. Vident! Mira en el fons d'aquest mirall... (*Tota la llum de l'escenari es rebaixa de mica en mica. Gran silenci. El mateix Schmidt ha abandonat la seva rialleta escèptica i se'l veu interessat.*) Que ningú es mogui... La vida del «medium» està en les nostres mans. (*Comença a sonar en l'orquestra una melodia a penes perceptible. La llum adquireix primer tons molt brillant i canviant de colors i matissos, agafa finalment els tons que requereix l'espectacle.*) Abans de vint segons apareixerà en aquest mirall, revelant-se poc a poc, com en una placa fotogràfica, l'imatge de la víctima, que acusarà a l'assassí que va disparar des de la sala. Ningú el podrà amagar! Silenci, senyors. Silenci.

(*El moment és emocional. Es fa la fosca completa al teatre. Unicament brilla el mirall del fons amb una llum verda molt tènue que després es tornarà gris. I lentament comencen a dibuixar-se en el mirall d'una manera informe i borrosa els trets d'una cara d'home. Quan sembla que aquests trets es formen i s'aclareixen, sona un dispar i la lluna del mirall salta feta a miques. Crits de terror. S'encenen els llums immediatament. Tots els personatges estan en els seus llocs muts de terror. És a dir tots no. El Fakir ha desaparegut. En el seu lloc hi ha Tommy emmanillat amb Riley. Tommy mira a Riley i riu sense fer soroll.*)

RILEY (*Que encara no s'ha adonat que el Fakir ha fugit.*)—Això és diabòlic. Tothom quiet. (*Va per desenganxar-se del Fakir, i veu que aquest no hi és. Mira per tots costats i diu violentament a Tommy.*) Però vostè, qui és?

TOMY (*Sempre rient.*)—Tommy.

RILEY.—Però on és el Fakir? S'ha escapat altra vegada!

TOMMY.—No ho sé.

RILEY.—Ell ha disparat.

TOMMY.—No me n'he adonat.

WIMBLETON (*Cridant des de la sala.*)—Ai! Ai!

BLIND.—Aquesta senyora s'ha desmaiat.

YOUNG.—S'ha desmaiat? Que la porti'n al botiquí.

RILEY.—Cal trobar aquest home, costi el que costi. Que tiri'n el teló. Estic fent el ridícul!

WIMBLETON (*Pujant a l'escenari.*)—Si ja ho deia jo! No les puc veure aquestes coses. Aquesta nit ho somiaré. (*Un Agent se l'emporta mig desmaiada, cap a dins l'escenari.*)

RILEY.—Que tirin el teló. Què fan que no tiren el teló?

TOTS.—Teló... Teló... Teló... (*Aquesta darrera escena ha d'ésser portada amb una gran vivesa. A l'escenari hi ha una confusió enorme. Tothom crida i es produeix tal com demana l'estranya situació.*)

CAU EL TELÓ. L'ORQUESTRA TOCA

ACTE TERCER

La mateixa decoració del primer.

RILEY *amb tota solemnitat pren declaració dels testimonis. Dos agents vigilen les portes. Assentats hi hauran* BEVERLY, ESTELLE *i* TOMMY.

RILEY (*Dirigint-se a Schmidt.*)—Ja ho sap, encara que sigui viu o mort cal que em faci comparèixer el Fakir.

SCHMIDT.—Compareixerà.

RILEY.—Doncs apa a buscar-lo. (*Schmidt se'n va.*) I ara, anem per vostè. (*A Maloney.*)

MALONEY.—Insisteixo en el que ja li he dit. Aquesta senyoreta ha apagat els llums. (*Senyalant a Estelle.*)

RILEY.—Però vostè, és l'encarregat del quadro, i vostè és el responsable.

MALONEY.—Jo sóc esclau del meu deure.

RILEY.—I abandona el quadro de la llum quant li sembla? Quina esclavitud! Vostè no és lògic...

MALONEY.—No, senyor, sóc electricista.

RILEY.—Què potser se'n riu?

MALONEY.—Vull dir, que com que sóc electricista tinc de cuidar-me del quadro i acudir a diferents llocs de l'escenari durant l'espectacle. A més a més, aquesta senyoreta, coneix perfectament el funcionament del quadro perquè ella és l'encarregada dels canvis de llum durant el número del Fakir.

RILEY.—Caram!

MALONEY.—Està clar! A mi no em deixen tocar els aparells particulars del Fakir.

RILEY.—Per què?

MALONEY.—Perquè ell té els seus trucs i no els vol ensenyar a ningú. La reproducció d'una figura en el mirall la fa ell mateix a base d'una combinació de llums.

RILEY.—I escolti... El Fakir des de l'escenari pot ordenar amb una senyal que s'apaguin els llums? Això és indubtable.

MALONEY.—Si a vostè li sembla així...

RILEY.—No, no. Això també és lògic, però com que vostè només és electricista. Retiri's. (*Maloney se'n va. A Estelle.*) Senyoreta Estelle.

ESTELLE (*Aixecant-se.*)—Senyor inspector...

RILEY.—Ja ha sentit l'acusació concreta de l'electricista. Ha arribat el moment de que vostè digui la veritat. Per què ha apagat el llum?

ESTELLE.—Ja ho he dit. Al caure...

RILEY.—Deixi's estar de falòrnies... La veritat.

ETELLE.—He dit tota la veritat.

RILEY (*Apropant-se a ella.*)—Vaja, dona, vaja! Però és què vostè ignora el perill que corre?

ESTELLE (*Espantada.*)—Jo?

RILEY.—Naturalment... (*Amb accent protector i gest paternal.*)—Escolti... Vostè i el Fakir tenen alguna relació més estreta... més íntima... que la que es deriva del treball artístic?...

ESTELLE.—No, senyor.

RILEY.—Ni amb el jove ajudant? Amb Alexandre...

ESTELLE.—Tampoc. I ara? Quins disbarats!

RILEY.—Bé, bé. Ho sento molt però em sembla que vostè no s'escapa de la cadira elèctrica.

ESTELLE (*Esgarrifada.*)—Jo?

RILEY.—I és una llàstima... amb una cara tant simpàtica... uns ulls tant bonics... i aquesta hermosa cabellera... Tot això, allà a la cadira... amb l'electrocució... és carbonitza, desapareix.

ESTELLE.—Jesús! (*Cobrint-se la cara.*) Però si jo... no sé...

RILEY.—Si, si, vostè ho sap. Vostè ho sap.

ESTELLE.—Sóc innocent!

RILEY.—Ningú ho creurà. I a mi no em sorprendria saber que ha estat vostè mateixa la que ha disparat.

ESTELLE (*Fent un crit.*)—No. Això si que no. Jo he apagat el llum per evitar-ho.

RILEY.—Ah! Veu?... Veu com ho sap!...

ESTELLE.—Perdó, jo sóc innocent (*Deixant-se caure a la cadira*) sóc innocent.

RILEY.—No es desmai ara, que no és l'ocasió. I ja que ha començat a parlar, confessi...

ESTELLE.—Jo estava entre bastidors, quant he vist la disputa del Fakir, he tret el cap i... m'he horroritzat. He estat la única persona que ho ha vist. He vist que un home apuntava amb un revòlver i ràpidament he pensat que el millor que es podia fer era apagar la llum per impedir que aquell boig fes ús de l'arma.

RILEY.—I, qui era aquell boig, com diu vostè?

EITELLE.—Alexandre, l'ajudant del Fakir.

BEVERLY (*Aixecant-se indignada.*)—Això és fals... el meu germà és innocent. No ha estat ell. Per què diu això, vostè? No pot ésser que fos ell, els cartutxos de la seva pistola no tenien bala.

RILEY.—Silenci! (*Apart a Estelle.*) Vostè l'ha vist disparar?

ESTELLE.—No senyor, el tret ha sonat a les fosques.

RILEY.—I vostè, ha apagat el llum perquè el tret no fes blanc?

ESTELLE.—Perquè no pogués disparar, si senyor.

RILEY.—Doncs ja ha vist quina punteria té... vaja, vaja, tranquilitzi's i assenti's aquí. Schmidt, molta vigilància.

ESTELLE.—Però Déu meu, em condemnaran?

RILEY.—Assossegi's dona, assossegui's.

ESTELLE.—Es que jo no sóc culpable.

RILEY.—Molt poc culpable... però una mica. (*Estelle es retira a un extrem i un agent es colloca al seu costat. A Tommy.*) I, ara a tu, japonès.

TOMMY (*S'aixeca i s'acosta.*)—A la seva disposició... Honolable Inspectol.

RILEY.—A veure, com te dius?

TOMMY.—Benzai Animo Ati Tezi Cawa Tollaki bacti Atzuman.

RILEY.—Què saps del crim?

TOMMY.—D'aquest clim? Absolutament les.

RILEY.—On era'ts quan ha sonat el tret?

TOMMY.—En el camelino del Fakil.

RILEY (*Assenyalant a Estelle.*)—Aquesta senyoreta és la teva xicota?

TOMMY.—Aquesta? Ai, no pas per ala, glàcies a Déu.

RILEY.—Per què?

TOMMY.—Aquesta senyoleta només és una camalada d'escenali.

RILEY.—Creus que ha estat ella la que ha disparat?

TOMMY.—I ca! No té plou valol aquesta senyoleta...

RILEY.—Com ho saps?

TOMMY.—Pelquè semple està dient que matalà a tothom.
RILEY.—L'has sentida amenaçar de mort a algú?
TOMMY.—Està clal! Amb molta fleqüència, honolable Inspectol.
RILEY.—A qui ha amenaçat?
TOMMY.—A un emplesali... a un mosso d'estació... a un balbel de Filadèlfia... pelò a mi sobletot amb més fleqüència que a ningú. A mi, semple m'està dient que em matalà. Té un geni molt atapeït.
RILEY.—Molt bé. I, em vols explicar per què has estat tu el que has quedat emmanillat amb mi en lloc del Fakir?
TOMMY.—Ah! Això el meu amo lí dilà.
RILEY.—El téu amo, està clar, però tu no ho saps?
TOMMY.—Jo no sé les. No em vaig donal compte de les. El podel del Fakil és tan glan... que pot passal pel un folat d'agulla, si li ve de gust. I a vostè i a mi ens falia passà també pel allà on li donés la gana. Té un podel extraoldinali.
RILEY.—I uns servidors molt fidels, ja ho veig!...
TOMMY.—Som gent manada i ens cal complil.
RILEY.—Doncs ja veurem si el Fakir et treu per la porta de la presó que és un xic més gran que un forat d'agulla.
TOMMY.—Pel folat del pany i tot em tleulà, si vol.
RILEY.—Ja ho veurem... I on creus què pot estar amagat, ara el Fakir?
TOMMY.—Qui ho sap, això. En aquella caixa del fons... en els telals... en una llotja... sota d'una butaca... en el bal... Vagi a sabè! Estalà allà on li sembli.
RILEY.—Ho creus així?
TOMMY.—Si, senyol, honolable Inspectol. El mateix pot estal en el Bal plenent un wisky que ficat dintle del guant de qualsevol d'aquestes senyoletes tant boniques que hi ha en el públic.
RILEY.—Els japonesos esteu carregats de brocs...
TOMMY.—Sí, senyol, mal ens està el dil-ho.

(A dintre se sent un gran escàndol. Se sent cridar als Agents, però per damunt de totes les veus, se sent la de la Sra. Wimbleton, que crida més que ningú: «Vinga, home, vinga. Si que estaríem frescos. Facin el favor de deixar-me passar. No se m'acosti'n.»)

Entra la SRA. WIMBLETON, *acompanyada de* SCHMIDT *i un* AGENT

SCHMIDT.—És inútil que protesti, senyora! L'hem agafada quant intentava d'escaparse per una finestra de l'escenari.
RILEY.—Però vostè no ha sentit que ningú pot sortir, d'aquí?
WIMBLETON.—I vostè no s'ha enterat de que jo me'n tinc d'anar?
RILEY.—Es inútil, no sortirà d'aquí.
WIMBLETON.—Si vostè tingués de donar mamà a un nen, ja veuríem quina cara hi faria, pobre fill meu! Ara, que amb l'estona que em fan passar vostès, no sé pas què serà el que li donaré... A veure si l'emmetzino després del què he vist.
RILEY.—Miri, vostè, calli, o si no la tanquem a un quarto.
WIMBLETON.—A no. Això si que no, senyor inspector. Que no em tanquin, perquè em tornaria boja...
RILEY.—Què ha vist? Que li ha passat!
WIMBLETON.—He vist el mort, allí dintre... en el despatx. Quin horror!
RILEY.—Si no hagués intentat d'escapar-se...
WIMBLETON.—I jo, què sabia, pobra de mi... volia marxar, he trobat una porta... l'he oberta... i he vist una cosa esgarrifosa...
RILEY.—Bé, bé. No n'hi ha per tant!...
WIMBLETON.—Com s'entén, que no n'hi ha per tant? Veure que estan robant a un mort.
RILEY.—Què diu, ara?
WIMBLETON.—El que sent. Dos lladres li estan buidan les butxaques.
RILEY.—Sent això, Schmidt?
SCHMIDT.—No en faci cas... Són aquests dos joves amics de la víctima que han ofert el seu cotxe...
RILEY.—Porti-me'ls aquí de seguida.
YOUNG.—Lladres al meu despatx? (*Des d'una llotja.*) Rediantre... jo que m'hi he deixat tota la recaptació l'avui. Vaig corrents!... (*El Comissari Schmidt se'n va.*)
RILEY (*A la Sra. Wimbleton.*)—Però està segura de que l'estaven robant?
WIMBLETON.—Home! Això no es pregunta.
RILEY.—Senyora. Això no és contesta.

Eniren precipitadament en escena dos agents conduint a BILL *i* DICK

SCHMIDT.—Aquí tenim aquests senyors.
RILEY.—Sóc l'Inspector General de Policia.
BILL.—Molt senyor meu!
DICK.—I, meu.
RILEY.—Què hi feien vostès al despatx?
BILL.—Som amics del difunt. L'estàvem vetllant.
DICK.—Això mateix, vetllant.
RILEY (*A Dick.*)—Vostè no fa més que repetir el què diu el seu company?
BILL.—Es una costum que té. Es l'eco.
DICK.—L'eco.
RILEY.—Però vostès no saben què això és un assassinat? Perquè no diuen tota la veritat i vostès mateixos seran els primers de sortir-hi guanyant.
BILL.—Nosaltres hi tenim un paper molt petit en aquest afer... En canvi n'hi ha d'altres...
RILEY.—Hi ha gent de posició enredats en aquest assumpte?
BILL.—I tant!
RILEY.—Qui és el què mana?
BILL.—Nosaltres no el coneixem. Ningú el coneixia exceptuant el Sr. Carrington.
RILEY.—El senyor Carrington i aquest altre senyor eren socis?
BILL.—No... però... em fa por de parlar-li.
RILEY.—Per què?
BILL.—Perquè aquest altre és un assassí. No s'atura davant de res i si anem parlant des d'aquest lloc a la millor pot sortir un tret, vés a saber d'on.
DICK.—Això mateix, si parlem ens mataran.
BILL.—Tu, calla. Encara no obres la boca ja et fiques de peus a la galleda.
RILEY.—Per què s'amaga, vostè?
BILL.—Oh...

RILEY (*Posant-se davant de Bill.*)—Mireu, no tingueu por. Schmith, vol fer el favor? Ara ja podeu dir el que volgueu. (*Dick es col·loca al darrera de Schmith. A cada moviment que fan Riley i Schmith desviant-se, Bill i Dick rectifiquen la seva possessió a fi l'estar sempre protegits per ells.*) Així resulta que éreu empleats de Carrington i no obstant l'anàveu a robar després de mort... què buscàveu? (*Diu aquestes últimes paraules amb molta energia mirant-se a Dick.*)

DICK.—Una agulla en forma d'aranya...

BILL.—Ximple! Ja has hagut de xerrar massa!

RILEY.—Una agulla en forma d'aranya? Què vol dir això?

BILL.—Jo no ho sé el que vol dir Sr. Inspector. Ni ell tampoc ho sap ni ningú ho ha sabut mai. No vol dir res.

DICK.—Res...

RILEY.—Seguiu. Per què volíeu aquesta agulla?

DICK.—Senyor Inspector, ens protegirà?

RILEY.—Protegir-vos! Ignoreu que us puc enviar a la presó per tot el que us queda de vida?

BILL.—Em sembla que estaríem més a gust a la presó que no pas aquí. Si descobrim el que sabem, ens mataran.

RILEY.—Parleu d'una vegada.

BILL.—Es un negoci brut, senyor Inspector. Em sap molt greu d'haver-nos-hi enredat. Potser si que som uns lladres, però aquest negoci no és fet pel nostre temperament...

RILEY.—Bé. I què és aquest negoci?

BILL (*Mirant recelós al seu voltant.*)—No podríem parlar en secret, senyor Inspector.

RILEY (*Amenaçador.*)—No. Ho vull saber ara mateix. Immediatament.

BILL (*En veu baixa a Riley.*)—Drogues...

RILEY.—Drogues? Una banda de contrabandistes de cocaina? Ja, ja m'ho pensava... Però i l'aranya d'or, què hi té que veure amb tot això?

BILL.—Es la contrasenya per aquesta nit, senyor Inspector. Només la coneix la gent de la banda que està en els barcos.

RILEY (*Per confirmar la declaració mira fixament a Bill.*)—De manera que el joc va així: Espereu l'aparició de la contrasenya en algun lloc estratègic per entrar el contraban...

BILL.—Això, mateix. Aquesta nit la senyoreta Beverly tenia de passejar-se per Broadway portant l'aranya d'or.

RILEY (*A Beverly.*)—Aquesta senyoreta era l'encarregada de passejar la senyal? —

BEVERLY.—Jo ho ignorava, senyor. Sempre ho he ignorat.

En aquest moment el DR. BLANCHTONE *surt de l'escenari dirigint-se al públic. Al centre de l'escena Riley l'agafa pel braç.*

RILEY.—Ja ho veu, Doctor. Ja acabem de tenir-ho tot aclarit. L'assassinat no té més que una relativa importància. Dos «quefes» d'unes bandes rivals que assassinen. Bah! L'extraordinari és que pot caure a les nostres mans una banda sencera de contrabandistes i podem incautar-nos d'un carregament important de drogues heroiques i salvar a milers de víctimes. Ens trobem davant d'una organització poderosissima.

BILL (*Donant-se importància.*)—La més important de New York, senyor Inspector.

RILEY.—I pensar, que aquí a n'aquesta sala hi tenim el principal traficant de drogues, i que el podrem detenir aquesta nit mateixa... serà la cosa més sensacional que s'haurà vist a Broadway de molt de temps...

BLANCHTONE.—Sense cap mena de dubte... Tothom sap els estralls que causa aques tràfec d'estupefaents als Estat Units... No cal dir com m'alegro del seu èxit, senyor Inspector...

BEVERLY.—Repeteixo que jo ignorava que el meu tutor es dediqués a n'aquest negoci.

RILEY.—No ho dubto pas, senyoreta. S'amaguen molt bé de tothom.

BLANCHTONE.—Ara que sembla que tot això està aclarit, em dóna permís per anar-me'n, senyor Inspector...

RILEY.—No. No encara. Perdoni que el molesti tant, però potser encara el tindré de menester. Pot anar-se'n a la seva butaca...

BLANCHTONE.—Com vostè vulgui (*El Dr. Blanchtone baixa cap el públic i ocupa la seva butaca.*)

RILEY.—I l'empresari, on és l'empresari?

YOUNG (*Que es presenta ràpidament.*)—Aquí em té senyor Inspector.

RILEY.—Ja ha vist el descobriment que hem fet.

YOUNG.—Ja me n'he enterat ja! Diantre, quin publiquet?

RILEY.—Telefoni immediatament a la Direcció de Seguretat perquè estiguin preparats. El més probable és que em tindré d'emportar a tothom detingut. Que enviin dotze camions blindats per transportar el públic. Em sembla que en mitja dotzena de viatges ens els podrem emportar...

YOUNG.—Però, vostè se'm vol emportar el públic?

RILEY.—Està clar... Que enviïn dotze camions. (*Dirigint-se a Bill.*) Vosaltres insistiu en dir que no coneixeu a n'aquest de la banda?

BILL.—Juro que no sé qui és. Ningú el coneix.

DICK.—No l'hem vist mai.

RILEY.—No els sembla... que podria ésser... el Fakir?

BILL.—No ho sé.

DICK.—No ho sabem.

RILEY (*A Young.*)—Vostè ha dit que el Fakir viu esplèndidament. Que es gasta els diners a grapats.

YOUNG.—Jo? Miri, senyor Inspector, a mi no em comprometi. Jo dic sempre que els artistes guanyen molt, que gasten molt, per què això sempre és bo per la propaganda.

RILEY.—No obstant, vostè ha dit que el Fakir...

YOUNG.—El Fakir?... Vaja quin un el Fakir. No és capaç de donar ni cinc cèntims al seu pare. Me'n vaig a avisar als camions. (*Sortint pel públic.*) Bé. Ja perdonaran. Ja veuen que no és culpa meva. Se'ls emportaran ara, a vostès... és a dir: a tots se'ns emportaran, i amb camió! és la primera vegada que em passa. La primera... (*Se'n va.*)

RILEY (*A Schmidt.*)—Acabi'ls de registrar i emporti-se'ls ben custodiats. Tenen armes?

BILL.—No, senyor. Ja li he dit que nosaltres no fem mal a ningú.

RILEY.—Si,... ja ho sé... vostès no fan res més que quedar-se amb el que poden.

(*Els Agents els giren les americanes per subjectar-los els braços i poder fer el registre*

còmodament. Al donar-los la volta per posar-los d'esquena se'ls veu que penjats en el forro de l'americana porten uns fils amb varis paquetets de 10 grams de cacaïna cada un i disposats en la forma que acostumen a portar-los els traficants d'aquesta droga. En veure els paquetets tothom fa un crit d'admiració.)

FAKIR (*Sortint de l'orquestra.*)—Bona cacera, senyor Inspector.

RILEY.—Eh? Com és això? El Fakir! Agafeu-lo!

FAKIR.—No n'hi cap necessita, senyor Inspector, ja vinc jo mateix. (*Puja a l'escenari.*)

RILEY.—A aquest parell emporteu-se'ls i vigileu-los.

BILL.—Encara no obres la boca ja dius una ximpleria. Està clar.

DICK.—Està clar.

BILL.—Decididament ets un idiota.

DICK.—Idiota. (*Bill i Dick se'n van.*)

FAKIR.—Això es va aclarint, oi?

RILEY.—Al contrari, és complica, però això no vol dir que vostè sigui menys culpable.

FAKIR.—Si, ja he sentit la seva hipòtesis. Ara vostè té la bondat d'honorar-me amb el títol de Rei de la Cocaïna.

RILEY.—Totes les circumstàncies el condemnen.

FAKIR.—Un home de talent, com és vostè, no n'ha de fer cas de les circumstàncies.

RILEY.—És vostè mateix el què ha disparat contra el mirall?

FAKIR.—No, senyor. Aquest tret l'ha engegat el mateix que ha tirat la primera vegada. Un home desesperat... el culpable, que no podia resistir el meu experiment. Ha trencat el vidre per no fer el crit que l'hauria delatat.

RILEY.- Bé! però ja és farà càrrec què no ens podem passar tota la nit discutint.

FAKIR.—No són pas aquestes les meves intencions. El que vull és descubrir el culpable.

RILEY.—No cal que es molesti; ja he adoptat les meves precaucions. El quadro de la llum està vigilat. No ens tornarem pas a quedar a les fosques. Té alguna cosa més, per dir?

FAKIR.—Si, senyor. Li proposo de fer una prova definitiva.

RILEY.—Quina?

FAKIR.—Reconstitueixi l'escena del crim. Vostè ja sap que els criminals senten l'atracció del crim que han comès i tornen sempre al lloc del delicte.

RILEY.—Aquesta reconstitució és una cosa que sempre fa la Justícia.

FAKIR.—Raó de més perquè vostè l'autoritzi.

RILEY.—No hi ha cap inconvenient. Mentrestant fem temps perquè arribin els camions que he demanat. Un per un tinc de reconèixer totes les persones que hi ha dintre la casa.

DOUGHERTY (*Per la porta del pati de butaques, seguit de Young.*)—Senyor Inspector, acaven d'arribar els camions.

RILEY.—Doncs comenci d'emportar-se la gent.

DOUGHERTY.—Per on començo, senyor Inspector?

YOUNG.—Comenci pels que han entrat gratis. Endugui-se'n primer els que han entrat d'arròs.

FAKIR.—No cal que molesti'n la gent. No n'hi ha cap necessitat.

RILEY.—Es que els vull enganxar tots els que composen aquesta banda sinistre que trafica amb la vida humana. Schmidt! Schmidt! Busquin una agulla de pit en forma d'aranya el més semblant possible a la que servia de senyal. Al sortir d'aquí aquesta nit vostè passajarà pel Broadway aquesta senyoreta. És precís de capturar aquest carregament que està a punt de desembarcar.

SCHMITH.—Perfectament...

FAKIR.—Mentrestant, senyors tornem a collocar-ho tot tal com estava al començament del meu número. Se'n recorden? El públic, curiós per veure'm,—perdonin la vanitat—tots els espectadors en les seves respectives localitats, i la senyoreta Beverly en la seva butaca, només ha de quedar buida la butaca que ocupava el Sr. Carrington; a no ésser que la vulgui ocupar vostè, senyor inspector?

RILEY.—No, no.

FAKIR.—És igual. (*A la Sra. Wimbleton.*) Faci el favor d'anar a la seva butaca, senyora.

WIMBLETON.—Què vol tornar a fer la prova de l'anell? A veure si ara fa el miracle de que sigui bona.

FAKIR.—El meu poder no arriba a tant. Que portin a Alexandre (*Moments després arriba Alexandre que s'assenta a la butaca com al primer acte. A Beverly.*) Senyoreta, vol fer el favor d'ocupar la seva localitat?

BEVERLY.—No m'obligui a fer això! Serà una veritable tortura, per a mi.

FAKIR.—No hi ha més remei. Es necessari fer aquest sacrifici. Pensi que d'aquesta prova depén la salvació del seu germà, de vostè, de tots nosaltres... el nostre pervenir...

BEVERLY.—De debó?...

FAKIR.—Li asseguro. (*En escena tots estan com en començar el número dels experiments del Fakir. En el centre, assentat amb la careta verda posada, Alexandre. A cada costat d'ell Estelle i Tommy.*) Alexandre! Oblida que ha passat sobre téu una acusació monstruosa. No tinguis cap mena de preocupació. (*Li cobreix els ulls amb una bena.*) Torna a concentrar les teves forces anímiques, per reflexar el poder de les meves. (*Alexandre queda rígid. El Fakir condueix a Beverly fins a la seva butaca. Beverly s'hi assenta. El Fakir es queda en el passadís.*)

RILEY (*Als Agents.*)—Vigileu-lo bé. (*Schmidt i dos Agents baixen a la sala i es colloquen a cada passadís lateral, sense perdre de vista al Fakir.*)

FAKIR.—Per abreviar, suprimirem els detalls de la presentació. Aquell senyor m'ha donat un rellotge. Aquest un carnet. La senyora la seva anell i... (*Dirigint-se a Albert Enric Schmidt.*)

SCHMITH.—Renuncio a saber el nom de la meva futura esposa. (*Hi ha un moment de silenci mortal. El Fakir avança mirant-la atentament, i li diu.*)

FAKIR.—Finalment jo em trobaba aquí. (*A Beverly.*) Senyoreta, vol fer-me el favor d'entregar-me un objecte?

BEVERLY.—Si, senyor, aquí el té. (*Li entrega el mocador.*)

LA VEU DE CARRINGTON.—No, no ho facis. T'ho prohibeixo.

BLACHTONE (*Aixecant-se de les butaques i anant*

vers al Fakir.)—Un moment, senyors. Això és una comèdia intolerable. Crec que per respecte al públic no deu continuar. Aquesta butaca està trucada i ho vaig a demostrar. Demano que se me la deixi examinar.

FAKIR.—No hi tinc cap inconvenient.

(*El Doctor s'adelanta vers la butaca i uns passos abans d'arribar-hi la veu exclama:*)

LA VEU.—Assassí!...

BLACHTONE (*Molt emocionat.*)—Com?...

LA VEU.—Assassí, assassí!...

(*El Doctor totalment descompost pronuncia unes paraules que no s'acaben d'entendre i demostra amb la seva actitud la seva culpabilitat.*)

RILEY.—Registrin-lo!... (*Als agents.*)

(*Al registrar-lo li troben un revòlver que entreguen a Riley, el qual l'examina.*)

RILEY.—És ell! Hi falten dues càpsules... (*Continuant el registre, els Agents tomben l'americana del Dr. Blachtone i apareix l'aranya d'or. Tots els personatges criden a l'hora amb gran sorpresa: L'aranya d'or.*)

BLACHTONE.—No he estat jo... Ningú m'ha vist disparar...

RILEY.—Que se l'emportin a la delegació ben amanillat.

FAKIR (*A Riley.*)—Ja li he dit, senyor Riley, que hi havia un home aquí a la sala que era el director de la banda, que només el Sr. Carrington el coneixia: Doctor Blachtone, vostè és aquest home. Vostè ha entrat aquí amb el propòsit de matar a Carrington, i si no ho hagués fet aquesta nit ho hauria fet a la primera ocasió...

(*Els policies s'emporten al Dr. Blachtone per la dreta de l'escenari.*)

(*El Fakir ha despertat a Alexandre i està al seu costat. Beverly puja a l'escenari ràpidament i abraça a Alexandre entre plors i rialles.*)

FAKIR (*Donant la mà a Riley.*)—L'enhorabona.

RILEY.—La policia sempre queda bé. I aquesta veu de la butaca?

FAKIR.—Un senzill truc de ventriloquia! I apropòsit, tindria la bondat de tornar-me el retrat?

RILEY.—Per què el vol, si ja ha trobat l'original?

FAKIR (*Mira somrient a Beverly, i aquesta abaixant els ulls li dóna la mà.*)

SCHMITH (*Entrant.*)—Senyor Inspector! Els camions encara s'esperen. No ens hem d'endur a ningú del públic?

RILEY.—A ningú.

SCHMITH.—Quina llàstima!

YOUNG.—Oh! Senyor Bengapur! Em vol fer el favor? (*Indicant amb la mà que parli al públic.*)

FAKIR.—Amb molt de gust. Senyores i senyors: A petició de l'Empresa del Teatre, els tinc de donar les gràcies, per la paciència, amabilitat i la sang freda que han demostrat en aquesta ocasió tan compromesa. Sentim que sigui massa tard per poder continuar els diferents números del programa, que ja els ho puc dir, era molt interessant. (*Apropant-se a la bateria i posant un peu sobre la mateixa i parlant en to confidencial.*) Els prego que no expliquin a ningú el què ha passat aquesta nit aquí. Vostès ja compendran que la cosa és tant desagradable! i ja es fan càrrec que l'Empresa del Teatre no hi ha tingut cap culpa. (*Mira a Riley que fa un gest afirmatiu.*) El Sr. Inspector diu que tot està en ordre, i ja es poden retirar als seus domicilis. Moltes gràcies a tots.

TELÓ

ANY XII (SEGONA ÈPOCA) Barcelona, 21 de desembre de 1929 Núm. 303

LA ESCENA CATALANA

SUBSCRIPCIÓ: Un semestre, Fora: 5'50 ptes. - No s'admeten suscripcions per l'interior
Administració: TAPINERIA 4 : LLIBRERIA BONAVIA : (Telèf. 17352)

OBRES PUBLICADES, A 50 CENTS.

1.—LES JOIES DE LA ROSER, 3 actes, Pitarra.
2.—EL CARDENAL, 4 actes, trad. de S. Vilaregut.
3.—MAL PARE!, 4 actes, J. Roca i Roca.
4.—TÉ, TÉ... I DEIXA'M DORMIR, 3 actes, traducció.
5.—MIREIA, 4 actes, Mistral, trad. Carrion.
6.—GARIDÓ I FRANCINA, 3 actes, J. Puig i Ferrater.
7.—LA MALA VIDA, 3 actes, Juli Vallmitjana.
8.—LA MEL I LES VESPES, 3 actes, J. Pous i Pagès.
9.—EL FERRER DE TALL, 3 actes, Pitarra.
10.—ELS ÚLTIMS ROVELLATS, 3 actes, L. Escaler.
11.—LA XINEL-LA PRECIOSA, 3 actes, Folch i Torres.
12.—MISTERI DE DOLOR, 3 actes, Adrià Gual.
13.—LA TOSCA, 4 actes, Victorià Sardou.
14.—EL SANT CRISTO GROS, 3 actes, E. Aules.
15.—LA MORT CIVIL, 4 actes, Paolo Giacometti.
16.—L'INCENDI D'HOSTALRICH, 3 actes, Carcassona.
17.—UN QUEFE DE LA CORONELA, 3 actes, Ferrer i C.
18.—LA VERGE DE LES MERCÈS, 5 actes, M. Angelon
19.—REI I SENYOR, 3 actes, Josep Pous i Pagès.
20.—MONTMARTRE, 4 actes, Pierre Frondaie.
21.—GENT D'ARA, 2 actes, i CASAT, de E. Coca.
22.—LES DONES DE TOTHOM, 3 actes, de Amichatis.
23.—L'HOSTE MILIONARI, 3 act. d'Orbok i Capdevila.
24.—EL MÉS PETIT DE TOTS, 3 actes, J. M. Folch i T.
25.—LA PLUJA D'OR, 3 actes, de A. P. Maristany.
26.—NUVIS A MONTSERRAT i SACRILEGI, de J. Burgas.
27.—ELS PASTORETS, 5 actes, de J. M. Folch i Torres.
28.—LA TACA DE CAFÈ, 3 actes, de R. Franqueza.
29.—FLORS I VIOLES i BOCA D'INFERN, de P. Crehuet
30.—PAPALLONES, 3 actes, de J. Pous i Pagès.
31.—GELOSA, 3 actes, de J. Moliné.
32.—L'HOME D'ANYS, 3 actes, de L. Fontanals.
33.—AMÀLIA, 3 actes, d'Amichatis.
34.—DON GONZALO O L'ORGULL DEL GEC, 3 act., Llanas.
35.—LES ESPOSALLES DE LA MORTA i EL GUANT DEL DEGOLLAT. Tragèdies de Víctor Balaguer.
36.—EL LLIRI D'AIGUA, 3 actes, de Serafí Pitarra.
37.—LA PRIMERA RELLISCADA, 3 actes, Mallol.
38.—ELS CALAVERES, 3 actes, Ferrer i Codina.
39.—EL SENYOR SECRETARI, 3 actes, de Teodor Baró
40.—ELS ALLOTJATS, vodevill en tres actes.
41.—L'ANIVERSARI, tres actes, Salvador Vilaregut.
42.—L'ARLESIANA, drama en 5 actes, per Daudet.
43.—NI VIUDA, NI FADRINA, NI CASADA, d'Amichatis
44.—FLACS NAIXEM, FLACS VIVIM..., J. Pous i Pagès
45.—EL MEU «BEBÉ», 3 actes, trad. de Franqueza.
46.—EL CAFÈ DEL RECÓ, 3 actes, trad. Jordà i Soler.
47.—LA VIUDA ALEGRE, tres actes, P. Maristany.
48.—L'AS DE LES DONES, vodevill 3 actes, Fuentes.
49.—EL CAMÍ DEL VICI, tres actes, d'Amichatis.
50.—EL GERMÀ DEL MESTRE, tres actes, d'Orbok.
51.—L'AUCA DE LA CUPLETISTA, Capdevila-Fontdevila.
52.—PESSIGOLLES i L'AMIC CIRERA, de L. Escaler.
53.—«EL TELÓN DE ANUNCIOS», Montero i Amichatis.
54.—LA BORDA, 3 actes, de Montero i Amichatis.
55.—L'ALCALDE DE STILMONDE, 3 act., de Maeterlink
56.—NO TAN SOLS DE PA VIU L'HOME, Pous i Pagès.
57.—DONES DEL MUSIC-HALL, Fontdevila-Capdevila.
58.—MAGDA, 4 actes, de Sudermann.
59.—LA ROSABEL DE LES TRENES D'OR, 3 actes, Folch
60.—CLARÍS, drama en 3 actes, de Conrat Roure.
61.—ELS DOS SERGENTS FRANCESOS, drama 3 actes.
62.—FRESQUETS I ALEGRETS i LA BARBERIA D'EN QUIM.
63.—ELS NOVICIS DE L'AMOR, tres actes, J. Moliné.
64.—PAGAR EL RAM I NO FER PASQUA, 3 a., Pous i P.
65.—LA CREU DE LA MASIA, 3 actes, Soler i Lasarte.
66.—VIA FORA... LLADRES!, un acte, M. Rocamora.
L'ÚLTIM CONSELLER RAFEL CASANOVA, monol
67.—ELS RETRUCS DE L'AMOR, 3 actes, Capdevila.
68.—EL FILL DE LA POR, 3 actes, Pompeu Crehuet.
69.—LA VENTAFOCS, tres actes, de J. M. Folch.
70.—EL GALL D'INDI, tres actes, trad. J. Moliné.
71.—EL CASAMENT DE LA NENA, 3 actes, Maristany.
72.—QUAN PASSAVA LA TRAGÈDIA, 4 actes, Pous.
73.—LA SENYORETA ARITMÈTICA, 4 actes, J. Moliné.
74.—AVENTURES D'EN MASSAGRAN, 4 actes, Folch.
75.—JUGADA SUPREMA, tres act., de Ernest Didring.
76.—ELS PELATS DEL 66, vodevill en tres actes.
77.—LES DUES OQUES, vodevill en tres actes.
78.—PASSIÓ I MORT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST.
79.—LA VIDA BOÈMIA, 4 actes, Montero i Amichatis.
80.—L'AMOR D'UNA PRINCESA, 3 actes, Maristany.
81.—PER CATALUNYA, tres actes, de J. Montero.
82.—COMÈDIA DE GUERRA I D'AMOR, 3 act., A. Artís.
83.—CURA DE MORO i EL RET DE LA SILA (Pitarra).
84.—TOTS ELS ASOS TENEN SORT, vodevill en 3 actes
85.—LA DIDA, drama en 3 act., de F. Soler (Pitarra).
86.—LES HUMILS VIOLETES, 3 actes, de V. Vives.
87.—EL SOMNI DE LA INNOCÈNCIA, Conrad Colomer i EL SENYOR PALAUDÀRIAS, de Montero.
88.—LA RATLLA DRETA, tres act., F. Soler (Pitarra).
89.—A SOL IXENT FUGEN LES BOIRES, 3 actes, A. Artís.
90.—BACH DE RODA, 3 actes, Francesc Pelay Briz.
91.—EN SALDONI I LA MARGARIDA i QUI NO TÉ PA MOLTES SE'N PENSA. (Sainets).
92.—LA REVISTA DEL «ROMEA», de Joaquim Montero
93.—LA REVISTA DEL «ROMEA», quadern segon.
94.—SENYORA ÀVIA VOL MARIT, de J. Pous i Pagès.
95.—PRIMERA VOLADA, 3 actes, J. Pous i Pagès.
96.—ELS TRES TOMS i UNA SEÑORA SOLA.
97.—MARXA NUPCIAL, dos actes, de J. Montero.
98.—L'AMORETA D'EN PIU, tres actes, de Burgas.
99.—EL JARDINET DE L'AMOR, tres actes, Sagarra.
100.—LA DONA QUE SE'N VA DE CASA, P. Maristany.
101.—DUES... NO!, 3 actes, original de Fontanals.
102.—EL MISTERI DE SAINT-CLOUD, melodrama còmic
103.—L'ESCOLA DELS PROMESOS, Puig i Ferreter.
104.—LA PRIMERA VEGADA, en 3 actes.
105.—UN MIRACLE A BARCELONA, 3 actes, Montero.
106.—PARE NOSTRE, DRAMA, de Serra Toneu.
107.—FRATRICIDA, tres actes, de Roig.
108.—LA SANTETA DE SOLSONA, de Ramon Franqueza.
109.—LLEONARDA, quatre actes, de Björnson.
110.—UN MANRESÀ DE L'ANY VUIT, Ferrer C.
111.—MONNA VANNA, 3 actes, Maeterlinck.
112.—LA DAMA DE L'AMOR FERÉSTEC, 3 actes, Ferreter.
113.—LA MONJA ENTERRADA EN VIDA, 3 act., J. Piquet.
114.—EL SENYOR D'HALLEBORG, Pompeu Crehuet.
115.—PER TU PLORO, MERCENETA i LA ESTANQUERA MACA.
116.—PALMES I LLORERS, 3 actes, Pompeu Crehuet.
117.—LA SOMRIENT MAGDALENA, Montero.
118.—EL SR. RAMON ENGANYA LES CRIADES, 3 act.
119.—A L'OMBRA DE MONTJUICH, 3 actes, Vallmitjana.
120.—AVENTURA EXTRAORDINÀRIA DE UN COMTE I UNA HERBOLÀRIA, de J. Montero.
121.—EL VANO DE LADY WINDERMORE, 3 actes.
122.—LA RIQUESA DE SIMÓNIDES, 3 actes, Maristany.
123.—LA MALVASIA DE SITGES, 2 actes, de Vidal.
124.—REIXES ENFORA, 3 actes, M. Folch i Torres.
125.—PER NO SER TRETZE, LA CASAMENTERA, A LA PREVENCIÓ. Comèdies en un acte.
126.—EL BARANDER, 3 actes, de J. Vallmitjana.
127.—A LA COSTA BRAVA, 3 actes, de J Vallmitjana.
128.—SOTA TERRA, 3 actes, de F. Soler (Pitarra).
129.—EL MATRIMONI SECRET, 3 actes, de Sagarra.
130.—CLAVÉ, 4 actes, J. Montero.
131.—EL NUVI, 3 actes, Feliu i Codina.
132.—LA MORTA i CLAROR DE POSTA, Crehuet.
133.—LA MASIA DE LES FLORS, 4 actes, Mora-Garcia
134.—L'HIMNE D'EN RIEGO, 2 actes, Parellada.
135.—LA CASA DE TOTHOM, 3 actes, Morató.
136.—LA PUBILLA DE CAIXÀS, 3 actes. Godó.
137.—PELS NOSTRES FILLS, 3 actes, Garcia.
138.—EL CADUCEU, 4 actes, trad. Montero.
139.—CANTS D'ORIENT, 3 actes, Vallmitjana.
140.—LES VEUS DE LA TERRA, 4 actes, J. M. Sagarra.
141.—DON PAU DELS CONSELLS, 2 actes, Vallmitjana
142.—VACANCES REIALS, 3 actes, Soldevila.
143.—DIJOUS SANT, 3 actes, J M. de Sagarra.
144. EL MILIÓ DE L'ORFANETA, 4 actes, Montero.
145.—EL VIDU TRIST, 3 actes, Montero.
146.—EL PARE PEDAÇ, 4 actes, Crehuet.
147.—LA SENYORETA MAMÀ, 3 actes, trad. Amichatis.
148.—ELS QUATRE AMICS D'EN RODÓ, 3 actes, Escaler
149.—UN FILL D'AMÈRICA, 3 actes, trad. Moliné.
150.—CADA COSA EN EL SEU LLOC, 2 actes, Crehuet.
151.—EL DÈSPOTA, 3 actes, A. Oller Bertran.
152.—L'ESPECTRE DEL SR. IMBERGER, 3 actes, Montero.
153.—LA «TRATA» DE BLANQUES, 3 actes, Amichatis.
154.—EL CONTRAMESTRE, 3 actes, de Pitarra.
155.—LA CAMPANA DE GRÀCIA O EL FILL DE LA MARIETA, 4 actes, d'Amichatis i Màntua.
156.—BAIXANT DE LA FONT DEL GAT O LA MARIETA DE L'ULL VIU, 4 actes, Amichatis i Màntua.
157.—LA SANTA i COMÈDIA DE COMÈDIES, Martí Giol.
158.—L'EMBRUIXADA, 3 actes, Mora.
159.—NÚMERO DEDICAT A VIDA I MORT D'A. GUIMERÀ
160.—II NÚM., DEDICAT A LA MORT D'EN GUIMERÀ.
161.—DON JOAN DE SERRALLONGA, 5 actes, Balaguer.
162.—EL GERMÀ GRAN. Drama, 3 actes, T. Elias.
163.—EL LLADRE DE NINES.—LA MARE DEL TORERO. —LA CREU DE GUERRA. (Amichatis i Màntua).
164.—LA PAULA TÉ UNES MITGES, 2 act., Planas de T
165.—LES NOIES ENAMORADES, 2 actes, d'Avelí Artís.
166.—FIDELITAT, tres actes, de Josep M.a de Sagarra.
167.—EL PUGÓ, tres actes, de Freixas i Gras Vila

168.—POEMA D'ODI I D'AMOR, tres actes, de Povill.
169.—LA PENYA ROCA, 3 actes, Montero.
170.—EL LLIBRE DE L'HONOR, 3 actes, Pitarra.
171.—CALVARI, 3 actes, Carrera.
172.—L'APOTECARI D'OLOT, 3 actes, Pitarra.
173.—EL TRUC DEL SENYOR BANYULS, un acte. LIQUIDO... I PLEGO, diàleg de Joaquim Montero.
174.—LA FAROLA, 2 actes, Agulló.
175.—ELS COMEDIANTS VUITCENTISTES DEL TEATRE CATALÀ. (Número extraordinari, 1'50 pessetes.)
176.—A MONTSERRAT! 4 actes, Montero.
177.—EL SENYOR PUPURULL, 3 actes, Sagarra.
178.—EL CAP D'ESTACIÓ, 2 actes, i LA CAPSETA DELS PETONS, un acte de Lluís Millà.
179.—EL PARTIT DEL DIUMENGE, 3 actes, de Castanys i Roura.
180.—PLOU I FA SOL, 3 actes, de P. Crehuet.
181.—NÚMERO DEDICAT AL PRIMER ANIVERSARI DE LA MORT D'EN GUIMERÀ. (1 pesseta).
182.—EL BON LLADRE, de Salvador Bonavia.
183.—CORPUS!, 3 actes, de A. Roure.
184.—EL FOGUERAL, 3 actes, de A. Carrion.
185.—ELS DOS PILLETS, 7 actes, trad. Vila Pagès.
186.—SOLITUD, 3 actes, de T. Ribas.
187.—SENY I AMOR, AMO I SENYOR, 3 actes, Artís.
188.—LES FLORS DE LA GUILLOTINA, 3 actes, Capdevila
189.—EL COMTE MITJACANA, 3 actes de V. Castanys.
190.—L'ANELL MERAVELLÓS, 3 actes, Folch i Torres.
191.—LA FOSCA, 3 actes, de F. Cornet.
192.—DÉU HI FA MÉS QUE NOSALTRES, 2 act., Soldevila.
193.—LA FOLLIA DEL DESIG, 2 actes, Sagarra.
194.—NYIGUI-NYOGUI, 3 actes, de J. Montero.
195.—TEMPS ENÇÀ, TEMPS ENLLA..., farsa en tres actes, de A. Carrión i E. Lluelles.
196.—NÚM. DEDICAT A SANTIAGO RUSIÑOL (80 cts.)
197.—LA FERA, 3 actes, de F. Grifol.
198.—LA POLS DEL CAMÍ, 3 actes, d'E. Lluelles.
199.—LA MARE, 3 act., basat en l'obra d'en Rusiñol.
200.—EL MAL PAGADOR, 4 actes, de P. Crehuet.
201.—LLIGA DE PROTESTANTS, un acte, Burgas. SORTIR AMB LA SEVA, un acte, Martí.
202.—L'AMIGA, EL CAPRITXO I EL QUE PAGA, 3 actes, d'Amichatis.
203.—SANTA MADRONA DE LES DRESSANES, quatre actes, d'Amichatis i Màntua.
204.—EL MONJO NEGRE, 3 actes, de Pitarra
205.—EL REI DEL XOTIS, sainet, 3 actes, A. Roure.
206.—REINETA MEVA, 3 actes, trad. de J. Moliné.
207.—LA MARQUESETA QUE NO SAP QUÈ TÉ, 4 actes, de J. M. Folch i Torres.
208.—NÚMERO DEDICAT AL SEGON ANIVERSARI DE LA MORT D'EN GUIMERÀ (1 pesseta).
209.—EL DETECTIU JEP-ROCH-HOMS, SERVEI D'AMIC, RELACIONS FORMALS, comèdies, S. Bonavia.
210.—MUNTANYES DEL CANIGÓ, 4 actes, A. Roure.
211.—PARELLES AL VOL, 3 actes d'E. Lluelles.
212.—BROMES I VERES, 3 actes, de P. Crehuet.
213.—LA DONA VERGE, 3 actes, de M. Fontdevila
214.—EL SECRET DE LA CAPSA D'OR, 3 actes, de Josep Maria Folch i Torres.
215.—MARÇAL PRIOR, cinc actes, de J. M. Sagarra.
216.—EL BRESSOL DE JESÚS, 5 actes, de Pitarra.
217.—L'OBSTACLE, drama, 3 actes, d'Enric Lluelles.
218.—L'INFANT QUE NO SAP SON NOM, 3 actes, de Josep M.a Folch i Torres.
219.—EL MAL QUE POT FER UNA DONA, 3 actes, de F. Madrid.
220.—LA REINA DEL MERCAT, 3 actes, d'A. Roure.
221.—NO ÉS MAI TARD SI EL COR ÉS JOVE, 3 actes, d'Avelí Artís.
222.—JAZZ-BAND, 2 actes; ELS CAPELLS D'EN CUNILL, un acte, de J. Montero
223.—EL CAMÍ DESCONEGUT, 4 actes, d'Avelí Artís.
224.—EL NEGUIT DE LA SANG, 3 actes, de J. Rosquellas.
225.—ELS MILIONS DE L'ONCLE, 3 actes, C. Soldevila
226.—LLADRES DE FRAC, 4 actes, trad. Vila i Pagès.
227.—JESUCRIST, 5 actes, de Fidel Grifol.
228.—MARIONETES, 5 actes, de E. Lluelles.
229.—COM ELS OCELLS, LES ARRACADES DE LA VERGE, LES CONFIDÈNCIES DE NINETA, EL MENUT DEL SAC, de J. M. Folch i Torres.
230.—A BARCELONA, 4 actes, de J. Montero.
231.—UN FILL DEL POBLE, tres actes, de A. Barbosa.
232.—LA TRANQUIL-LITAT, CAFÈ, sainet en 2 actes. MARCEL, O EL TRIOMF DE LA POESIA, un acte, de Ll. Capdevila.
233.—LA VERGE DE L'INFERN, drama en 3 actes de Vidal i Planas i Lluelles.
234.—EL CASORI DE LA TRESINA, LA DAMA ROJA, «LA CAYA», sainets en un acte, d'A. Roure.
235.—CORS DE MARE, 3 actes, trad. de F. Ortiz.
236.—LES DELÍCIES DE LA LLAR, 3 actes, Hennequin
237.—LA PUNTAIRE, 3 actes, de S. Bonavia Panyella.
238.—UN ESTUDIANT DE VICH, 3 actes, J. M. Sagarra.
239.—LA CARAVANA PERDUDA, 3 actes, Vallmitjana.
240.—LA RONDALLA DEL MIRACLE, 3 actes de J. M. Folch i Torres.
241.—EL MILIONARI DEL PUTXET, 3 actes, G. Màntua.
242.—ELS CINC SENTITS, comèdia, 3 actes, d'A. Artís.
243.—EL DRET DE LES DONES O SANT ANTONI GLORIÓS, sainet en 3 actes de A. Roure.
244.—L'EMIGRANT, 3 actes, de S. Bonavía Panyella.
245.—LA VALL DE JOSAFAT, 3 actes, de P. Crehuet.
246.—L'ASSASSINAT DE LA SENYORA ABRIL, 3 actes, de J. M. de Sagarra.
247.—LLEGINT «TARZÁN DE LOS MONOS», 2 actes, «MADAME MUNDETA», 1 acte, de J. Montero.
248.—LES PÍLDORES DAURADES, 2 actes, Ll. Pispant
249.—T'ESTIMO!..., comèdia, 3 actes, d'A. Roure.
250.—EL REI PER FORÇA, 3 actes, de Ll. Capdevila.
251.—ISABEL CORTÈS, VDA. DE PUJOL, 3 actes, Artís.
252.—EL CAVALLER IMMORAL, 3 actes, Fontdevila.
253.—LA CREU DE SANT JORDI, 3 actes, C. Eimeric.
254.—LA PRINCESA BLANCA-NEUS, 3 actes, J Canigó.
255.—EL 13.000 PELAT (LA NEGRA), sainet en 3 actes, adaptació de Samsó.
256.—EL TEC DE PASQUA, 3 actes, d'A. Roure.
257.—L'HEREU RIERA, 3 actes, d'Oliva i Mora.
258.—EL CASTELL I LA MASIA, 3 actes, de C. Roure.
259.—LA LLÚCIA I LA RAMONETA, 3 actes, Sagarra.
260.—EL RAM D'OLIVERA, 3 actes, de P. Crehuet.
261.—PUPUT, O EL JOC DE L'AMOR I L'INTERÈS, 3 actes, de Pous i Pagès.
262.—EL MARIT DE LA VÍDUA, 3 actes, d'A. Roure.
263.—MARIÀNGELA, 3 actes, d'A. Collado.
264.—ELLA, ELL I UN CAFÈ ROMÀNTIC, NOU MIL PTES., UNA SENYORA VELLA, de F. Madrid
265.—ELS FARITZEUS, 3 actes, Apeles Mestres
266.—L'ASTUTA DISPESERA, 3 actes, P. Cavallé.
267.—LA MEVA MARE, 3 actes, de Ll. Millà.
268.—LES SENYORES DE GUIX, 3 actes, de F. Grifol.
269.—LA FLORISTA DE LA RAMBLA, 3 actes, A. Roure.
270.—VIATGE PRODIGIÓS D'EN PERE-SENSE-POR, tres actes, de J. Folch i Torres.
271.—A MEMORIA D'IGNASI IGLÉSIES. (1 pta.)
272.—L'AMIC DE LES DONES, 5 actes, trad. Vilaregut
273.—LA CAPUTXETA VERMELLA, 3 actes, J. Canigó.
274.—LA NOVICIA DE SANTA CLARA, 3 actes, Vilaregut.
275.—LA GUAPA DEL BARRI O «PAIES» I «CALES», tres actes, de F. Oliva.
276.—CARLETS, HOME DE MOLTS OFICIS, 3 actes, de P. Crehuet.
277.—LA PERLA DE LA VIRREINA, 3 actes, d'A. Roure.
278.—LES LLÀGRIMES D'ANGELINA, 3 actes, Sagarra.
279.—UN CAP DE TRONS, 3 actes, trad. J. Moliné.
280.—MIMÍ, 5 actes, Montero.
281.—LA MARY PICKFORD DEL CARRER DE L'HOSPITAL, 3 actes, de G. A. Màntua.
282.—EN FANALETS, L'HOME DE LA BARRA, 3 actes, d'Amichatis.
283.—ELS TRES TAMBORS, rondalla en 3 actes, de Jordi Canigó
284.—LA BRUIXA BLAVA, 3 actes de J. Vallmitjana.
285.—QUAN EL COR PARLA, 3 actes de J. Bernat i Duran
286.—LA GLORIA, 3 actes, de R. Garibó.
287.—LA PUBILLA DE L'HOSTAL, 3 actes, d'A. Roure.
288.—MAMÀ POLÍTICA, 3 actes, de Pompeu Crehuet
289.—COM MES PETITA ÉS LA NOU... 3 actes, Vilaregut.
290.—EL DOCTOR RAFART, 2 actes, LA CASA DE LA TRANQUIL-LITAT, 1 acte, de A. Barbosa.
291.—EL PUBILL, 3 actes, de Pitarra.
292.—PENSIÓ RAMONA, 4 actes, de I. Sierra.
293.—DIMECRES DE CENDRA, o L'ENTERRO DE LA SARDINA, 3 actes, d'A. Collado.
294.—EL SECRET D'UN CRIM, 3 actes de Ll. Millà.
295.—LA VIDA D'UN DEL PÚBLIC EXPLICADA PER ELL MATEIX, 3 actes d'Amichatis.
296.—EL MISTERIÓS JIMMY SAMSON, 3 actes, trad. de C. Costa.
297.—EL SOMNI DE LA VENTAFOCS, 3 actes de F. Grifol
298.—LA LLEONA, 3 actes d'Alfons Roure.
299.—EL PROCÉS DE MARY DUGAN, 3 actes, trad. de Nadal i Juncadella.
300.—L'AUCA D'EN PATUFET, 3 actes de J. M.a Folch i Torres.
301.—LA PRINCESA DORMIDA, 3 actes de J. Canigó.
302.—LA QUIMETA MACA, 3 actes, adap. de S. Vilaregut.
303.—EL FAKIR BENGAPUR, 3 actes, versió de J. M. Planes.